

A MARGIT-CREME a fürangó hölgyek kedvence szepítő szer, az egész világon is van terjedve. Páratlan hatása szerencsés összehatásában rejlik, a bőr azonnal felviszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a **MARGIT-CREMET** utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfigyelni, mert csak ilyen készítményre vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME artalmatlan, szirtalan, vegy-izta készítmény, amely a külföldön általános felütést keltett.

Ára 1 K. Margit-szappan 70 fill. Margit-powder 1.20.

Gyártja Földes Kelemen laboratoriuma Aradon.
Kapható minden gyógyszerár, illatszer- és drogaszüzletben.

Rozsnyay Mátyas chininezukorkája **szelven chinimból.**

Többszörösen kitüntetve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók 40 arany pályadíjjal jutalmazva.

Láz ellen! Nem keserű!

Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, akik keserű chinint bevenni nem képesek.

Valódi, 11468 ha minden egyes piros csomagolópapíron **Rozsnyay Mátyas nevalárása olvasható.** 11266

Rozsnyay Mátyas gyógyszerésztára
Arad, Szabadság-ter.

RATIONALIS Cementpadlólapok

gyártására szállítunk modern hidraulikus és könyökemelőtűprekereket kéz- és gőzerőhajtásra, továbbá minden szükséges segédgépeket, u. m. keverőket, csiszolókat, őrlőket, szűrőket, osztályozás stb.-re. Saját munkaképes szerkezetek. Különlegességi gépgyár:

Dr. GASPARY & Co.
MARKGRAFSTADT (Németország).
228. számú árjegyzék ingyen!

!!UJDONSÁG!!

Fontos hölgyeknek és uraknak! ::

Reform haskótó Favorite hölgyeknek

Reformöv Favorite uraknak. :: ::

Előnyök: A Reform haskótó „Favorite” kitűnő szerkezetű, fogva megtartja egyelőre, erős ruganyosságát, anélkül hogy a viselés alatt tágulna. Kétúton simul a testhez, nem alkalmatlan, nem csuszlik, jótékonyan hat az egész szervezetre, támogat és erősít elgyöngült altestszerveket, megkönnyíti a havi bántalmakat, főtétlenül biztosítja az altest normális tartását, a természet karsúvá teszi, csökkenti a viselőség, elhízottság és lógó has bántalmait és kitűnő szer arra nézve, hogy az altestet a szülés után természetes helyzetébe visszahozza. — Urak is a legjobb sikert érthetik el a Reformöv „Favorite” viselése által. Kiválóképes sportizmekedő, bármilyen legyenek, mint a lovaglásnál mint lovagló öv stb. kiváló becsü. — A Reformhaskótó „Favorite” a legelőkelőbb orvosoktól és női klinikáktól melegen ajánlatos. Rendelésnél elegendő a test kerületmérése a köldök alatt ögy ujnyira. — kimerítő árjegyzéket küld ingyen és bérmentve **KELETI J.** Budapest, IV., Koronaherzeg-utca 17.

ALAPITVA 1865.

HECKENAST GUSZTÁV ZONGORATERMEI

Bpest, csakis Gizella-ter 2.

IBACH-ZONGORÁK a gyönyörűbb lépteneltele

„ Telefon. ”

IBACH-zongorát játéssanak és ajánlanak:
Baekhaus, Dohányi, Pugnol, Alice Ripper, Sauer, Stefanlay stb.

VASÁRNAPI UJSÁG

SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL.** BUDAPEST, AUGUSZTUS 28.

35. SZ. 1910. (57. ÉVFOLYAM.)

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Egyes szám árá 40 fillér.

Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Előfizetési feltételek: Egész évre — 16 korona, Félévre — 8 korona, Negyedévre — 4. korona.

A „Világkronika”-val negyedévenként 80 fillérel több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-határozott viteldij is esztalendő.

SZÉKELY BERTALAN.
1835—1910.

ANNAK a művészi generációnak, mely a magyar nemzeti festészet megalkotója volt, egyik legnagyobb képviselője halt meg folyó hó 21-én. A művészeti élet eseményeitől meglehetősen távol élt az utolsó két évtized alatt, érezte, látta, hogy a festőket s a közönséget egyaránt más művészi ideálok lelkesítik, mint a melyekre ő esküdött, szerény visszavonultságban töltötte agkora utolsó éveit, távol a ma lármájától, büszke öntudattal tekintve vissza egy önzetlenül a nemzeti kultúra szolgálatába állított élet jelentékeny ered-

ményeire, egy pillanatra sem vesztve el hitét azokban az eszményekben, melyek nélkül nagy művészetet nem tudott elképzelni. A közönség, mely ritkán hallott felőle, mert ő maga soha sem hallatott maga felől, az utolsó években feledni kezdte nevét, halála alkalmasint az ő munkásságának értékelésében is egy új kort fog megnyitni, melyben emlékének több elismerés fog jutni, mint a mennyi az élőknek jutott.

1835-ben született Kolozsvárott kálmánista nemesi családból. Atyja fiatal korában templomi zenész volt, majd az erdélyi kancelláriánál vállalt hivatalt. Hazafias érzelmei miatt fogságba került, honnan pártfogója, Kovács

Miklós erdélyi püspök szabadította ki a keménynyakú kálmánistát, kinek kis gyermekeiről sem feledkezett meg.

Festőnk művészi hajlamai korán kezdtek ébredezni; nyolcz éves korában lerajzolta már édes anyját, majd nővérét is. Azután nővére leánybarátnői szolgáltak modellül neki, a minek ezek örültek legjobban, mert Kolozsvárott akkortájt még nem volt fotografus. Atyja mérnöknek szánta őt s tizenhat éves korában Bécsbe küldte. A mérnökségből azonban nem lett semmi, a festőakadémiát kezdte látogatni.

1851-ben Bécs már nem volt az a nyugodalmatlan biedermeier város, mint még tíz évvel azelőtt, az Európászerte lejátszódott politikai

SOKAN KINLÓDNAK

meleg és nedves időben a viszketési bőrbajban, sömörben és fagyási fájdalmakból eredő mindennemű kisebesedésekben szenvedők. Ilyenkor kiujulnak a régi bőrbántalmak, eccemák, az idült sebek. Akik elejét akarják venni az ilyen kellemetlen és fájdalmas betegségeknek, akik bőrhámítás, bőrrepedezés és bármilyen régi bőrbajból származó kellemetlenségektől teljesen meg akarnak szabadulni, azok saját érdekükben rendeljenek egy eredeti doboz

Erényi „ICHTHIOL-SALICYL”-t

Használható: az arczon, hajközötti bőrbaj és kiütéseknél, ótvár, végbél és lábközött gyakran előforduló feldörzsölések, kisebesedések és viszketési bántalmaknál, melegség által képződött kipállott égető fájdalmaknál.

- Orvosi nyilatkozatok szerint:** a legjobb desinfiáló, hűsítő, erősen szárító szer.
- Orvosi nyilatkozatok szerint:** kizárólagos (specifikum) ellenszer és azonnali fájdalomcsillapító hámorhoidás bántalmaknál; aranyér ellen legbiztosabb szer.
- Orvosi nyilatkozatok szerint:** a végbél-daganatot lohasztja, visszaféjlődését gyorsítja, tüszőségét elveszi, fájdalmát megszünteti.
- Orvosi nyilatkozatok szerint:** az összes bőrbajok kezelhetők feltűnő eredménnyel, anélkül, hogy bármennemű utókellemetlenségek elődnának magukat.
- Orvosi nyilatkozatok szerint:** összes sebeknél, kútegeknél, ótvárnál, nedves és száraz sömörnél, viszketegségi bőrbajoknál, ahol az összes szárító, gyógyító és desinfiáló szerekekkel (zink, karbol, jodoform, dermatol, xeroform, sublimat, praecipitat, Salicyl, Ichthiol, stb.) nem lehetett eredményeket felmutatni, ott a valódi „ERÉNYICHTHYOL-SALICYL” összeállítását kitűnőnek és értékesnek minősítették.

A közönség részéről az elismerés oly frappáns és általános, hogy nem létezik oly nap, a mikor ilyen köszönőlevelek tömegesen ne érkezének. Mutatóul közlünk néhányat; az aláírást titoktartás megőrzése végett kénytelenek vagyunk mellőzni.

Köszönő levelek.

Egy külföldi tanár levele: Budapesti sógorom révén az Erényi Ichthyol-Salicyl híre ide is eljutott és nagyon örülök, hogy készítménye a hirdetett betegségek ellen mindenképp szepen bevált. Magam is mindig valami régi bőrbajban szenvedtem és most nyomra szines betegségeknek. Nagyon szép dolog, hogy egy magyar gyógyszerész magyar készítményével ilyen szép sikereket arat. Igaz tiszteltetl vagyok **Dr. N. D.**

Egy jegyző így írt: Tekintetes gyógyszerész úr! Igen örülök, hogy az újságban megtaláltam hirdetését. Mióta az Erényi Ichthyol-Salicyl kenetemet fájdalmas láb-sebemre, azóta a folyás megszűnt és a seb heged. Kérek még egy dobozzal, hogy teljesen megszabaduljak bajomtól. Szívvelyes üdvözzel **H. K.**

Tisztelt gyógyszerésztáros ur! Miután ugy halottam, hogy a vóm hozottot öntől egy valódi gyógyszert, mely meggyógyította a 16 esztendő pikkelyes sömörjét, ne sajnáljon nekem is küldeni egyet belőle. Az árárt a postán ki fogom szivesen fizetni, csak gyorsan tessék szállítani. Igaz szolgálja **B. Z.** uradalmi csész.

Egyedüli készítő: **ERÉNYI BÉLA** Diana-gyógyszertára **Károly-körút 5.** BUDAPEST.

Eredeti nagy doboz ára 3 korona. (Postai rendelések utánvét mellett aznap eszközöltenek.)

SZÉKELY BERTALAN MŰTERMÉBEN. — Joly Gyula felvétele.

és társadalmi forrongás szele megcsapta a bécsi társadalom levegőjét is, a minek hatása a művészetre sem maradt el. Az idyllikus hangulatokat az ifjúság lelkeben világpolgári pathos váltotta fel, a kiesinyesen bájos művészet helyett erő, szenvedélyek méltó ábrázolása volt a jelszó. Az arisztokrácia utazásairól magával hozta a francia neoclassicizmus ismeretét, a monumentalitásra törekvő történelmi irány itt is keletkezében volt. Rahl volt ennek a mozgalomnak theoretikus és praktikus vezére, Székely hozzá járt tanulni. Itt sajátította el a nagyarányú morális és történelmi hangulatra való törekvésnek első elemeit, melynek eredményeit érdekesen tükrözi vissza ebben az időben festett önarcképe, melyről egy pathetikusan komoly, lelkes fiatal ember kutató szeme tekint reánk. De nemcsak világfelfogást tanult mesterétől, hanem szorgalmasan megtanulta a festés technikáját is, a mellett igen ügyes arcképfestővé képezte ki magát. Első és nem csekély sikere az volt, hogy a hadügyi kormány felmentette a katonai szolgálat kötelezettsége alól.

Bécsben szerzett tudását az ötvenes évek vége felé a Dunántul kamatoztatta, különösen Nagykanizsán festetett főleg arcképeket, de oltárképeket is. Megtakarított pénzzel 1859-ben Münchenbe ment, hogy tovább képezze magát. Itt Piloty iskolájában szerezte meg azután azokat az impressziókat, melyek egész életére döntőkké váltak. Midőn Münchenbe került, a történelmi irány épen delelőjén volt s nemcsak a festészetben, mely a múlt hatalmas eseményeinek, a történelmi pathosnak ábrázolója, a történelem eseményeinek illusztrátora, regéinek mesemondója, intímek életének is megfigyelője lett, hanem az élet összes kulturális vonatkozásaiban uralkodott, a hisztorizmus jel-szavai egyaránt döntők voltak a jogtudomány terén, az irodalomban, mely bőven ontotta a történelmi regényeket, s ebben az időben kezdődött az iparművészet terén új stílus alkotása helyett, a történelmi másolása, kombinálása. Midőn Székely ezen hatalmas áramlatba kerül, az ő lelkeben is elő volt készíve ezen irány talaja, nemzeti katasztrófánk a kedélyeket ekkor még hazánk múltjába való menekésre utalta. Egy nagy feladat kezdett derengni előtte, megalkotni a magyarság fényes momentumokban bővelkedő történetének festészetét, megfesteni a mult dicsőséges jeleneteit akkor, midőn a nemzetnek még nem volt jelene.

Első történelmi képét 1860-ban festi meg, ez II. Lajos a Csele patakban. Képe feltűnést keltett, még Londonban is kiállították, s midőn 1861-ben Pestre került, báró Eötvös József felhasználta a közvélemény lelkesedését, gyűjtést indított, melynek révén a kép a Nemzeti Múzeumba került. 1861-ben festette meg Dobozyt, melyet a székesfehérvári nők vettek meg a múzeum számára. 1864-ben az az öröm érte, hogy idegen honpolgár létére a bajor nemzeti múzeum egy freskóját, a VII. Károly bucsúját vele festették meg.

Báró Eötvös József és báró Kemény Zsigmond hívására 1865-ben hazatért, miután rövid ideig Párisban tartózkodott s Hollandiát is beutazta. Nagy tettvágygyal, sok reménységgel jött haza, a nemzet szabadsága érdekében volt, a nemzet fényes múltja iránt való hazafias lelkesedés, mely minden téren hangosan kezdett nyilvánulni, azzal kecsgették, hogy tág tere fog nyílmi működésének. S valóban az első években el is volt munkával látva. 1865-ben a modori templom oltárképeit festette renaissance stílusban, 1867-ben kiállított képét, az Egri nőket, ismét közadakozásból, még pedig maguk az egri nők vették meg a múzeum számára, megrendelésre készült a mohácsi csata, mely a párisi Szalont is megjárta s ott is feltűnést keltett. 1871-ben alkotta az V. László és Cilleit, majd legjobb képét, a Tököllyt festette, melyeket az állam vásárolt meg.

Csak hogy ezzel nemcsak a magánosok áldozatkészsége apadt ki, hanem az államé is, megrendeléseket nem kapott, hogy meg tudjon élni, rajztanári állást kellett az állami rajziskolában vállalnia. Meglehetősen elkedvetlenedve panaszkolta ekkor, hogy sem művészi élet, sem művészeti érdeklődés nincsen Pestben. Ezzel életének, művészetének első kora le

is zárult. Ezekben az első műveiben Piloty tanítványa volt, sőt nem is annyira magáé Piloty, mint a historizmusé általában. A történelmi iskola illusztráló tendenciái nála erős egyéniséggel párosulnak. Képeit erős pathetikusan lelkesedés járja át, s az ő pathosza nem üres, mint annak idején csodált mesterének gesztusai, lelkesedése nem az a sokszor mesterségesen felidézett bálmulat a múlt iránt, ettől megóvta őt lelkesen lángoló hazafias lelkesedése, mely tartalmat adott alakjainak. Rendszerint valami drámai jelenet kifejlésének tetőpontján ábrázolja hőseit. Az ábrázolás hangsúlya nála nem felvonulásokon, csillogó ruhákon, fegyvereken nyugszik, melyek lehetőleg korhűek törekednek lenni, hanem a lelki momentumok kidomborításán. Ezért, hogy az érdeklődést a kép gondolati középpontjától el ne vonja, kevés alakkal dolgozik, s a kép vonalait minél ehhez az egy erősen hangsúlyozott lelki középponthoz sietnek, a színezés is szigorúan alá van rendelve a kép eszmei kompozíciójának. Szigorúan megkomponált képek ezek mind, melyek lineáris harmoniára, kiegyensúlyozottságra törekednek, oly törekvés, melynek törvényeit az olasz renaissance s még inkább a barokk festészetének analiziséből vonta el a történelmi iskola.

Annak a nagy tevékenységnek, melybe élete egész reményét helyezte, mindinkább tűnni kezdtek feltételei, a társadalom szellemi, anyagi energiáit a gazdasági élet, a civilizáció megalapozása kötötte le, kulturális áldozatokra kevés eszköz maradt. A visszavonult művész csak kevés álmát valósíthatta meg. 1885-ben festette a Zrinyi kirohanását, előbb a Vigadó falképén is dolgozott, majd a Deák-mauzóleum freskóit biztárá, a királyi várban is festett kisebb képeket. 1887-ben a pécsi székesegyház Szent Mór kápolnáját díszítette freskókkal.

E képei, eltekintve a freskó karakterével együtt járó különbségektől, művészetének fejlődését, változását mutatják. Fiatalkori műveivel szemben sokkal fejlettebbek a lineáris szerkesztés, a vonal monumentalitása szempontjából, de az a fiatalos lelkesedés, mely ifjúsága műveit oly kedveltekké tette, e képeiből már hiányzik, több bennük sokkal a formai megoldás, de hiányzik belőlük az élet lüktetése, erősen érezni rajtuk az olyannyira absztraktá vált kései német historikus festők hatását.

A kilencvenes években a művészetben már új és új irányok kezdtek felmerülni, a történelmi festészet iránt Európaszerte lelohadt a lelkesedés, sőt erős támadások hangzottak el ellene; Székely teljesen visszavonult a nyilvánosság elől. Csak nagy rábeszélés után sikerült reábirni, hogy 1900-ban műveiből, műtermének gazdag anyagából kiállítást engedjen rendezni. A kiállítás megnyílt s a műbarátok meg voltak lepelve, hogy dacára festészetének történelmi jellegének, mely a kornak nem volt sympathikus, mily sok tanulságot s élvezetet nyújt, e gyűjtemény, mily sok festői meglátás, ötlet, frissesség rejtett vázlataiban.

Feltűnést keltettek dekoratív frizei gazdag fantáziájukkal, vonalaik lágyágával, tájképvázlatok impresszionista könnyedségükkel s már akkor is nem egy hang hallatszott, mely sajnálkozott azon, hogy a nagy művész nem talált alkalmas környezetre, melyben tehetségeit kiélhette volna. Feltűnést keltettek ugyanezek kiállított arcképei és arcképvázlatok is. Székely igen jó portraifestője volt korának, a mit jó hangsúlyozni, mert ez irányú működése, képei magántulajdonban lévén szét-szórva, nem igen talált eddig hangsúlyozott elismerésre. Mint portraifestőt disztigált, óvatos realizmus jellemzi. E képeiből, melyeket férfikorában alkotott, teljesen hiányzik már az az ifjúkori póz, mely ifjúkori önarcképeiről még reánk tekint; derült, nyugodt világ-felgóság, határozott érzék a bájosság iránt hatja át őket. Erősen illuziókeltők, ha nem is imertük ábrázolásuk tárgyát élethűeknek, valószínűnek látszanak, a mi a legfőbb dicsérete az arcképfestőnek.

A magyar festészet történetében helyét ifjúkorának lelkes történelmi képeivel vívta ki. Ezen a téren nemcsak az első úttörők közé tartozik, hanem a legtehetségesebbek közé is. Midőn ő képeivel megjelent, fellépése egy új irányt, iskolát jelentett, a Barabás-kor idyllikus

művészetét, hatalmasabb, a lelki életet nagyobb mozgásba, nagyobb együttrézésbe sodró művészetrel váltotta fel; a magyar festészet történelmi korának ő az alapvetője, ki a nyugat akkori művészetének eredményeit juttatta érvényre Orlai primitívebb iskolájával szemben. Kortársai mellett is megállotta helyét. Than Mórnal sokkal tehetségesebb volt, Lotz nagysága a bájos könnyed szépség ábrázolásában rejtett, a pathetikusan történelmi hangulatnak Székely volt e korban legnagyobb ábrázolója s hiszszük, hogy a jövő számára is élvezzék fogja tenni alkotásait a lelkesedésével egységesen egybeforrott művészet. *Farkas Zoltán.*

KÉPZELET.

Szívten barátod, a szárnyas képzelet
Nem földi tájakon repülgetett veled.
Egész élteden át magához szorított
S szemedre csalékony kék fátyolt borított.

Ugy megbabonázta ifjúkori lázad'
Hogy tündérnek néztél egy fejrő csontvázat
S mikor agg-kebledre egy virágot tűzött,
Leggonoszabb játékot veled akkor üzött.

Sugdosta s elhitted, hogy tavasz van, nem tél
S ifjú virággal te is ifjú lettél;
Későn vetted észre, hogy él a természet
S ha ellene jártál, szenvedés a részed.

Oda, hol most bolyogsz, a végtelen térbe,
Szívten barátod vajjon elkísért-e?
Integtet minket, hogy ne tiporj el itt
Földre hullt koszorúd fényes leveleit.

Lévay József.

TITOK.

Titkod ha van, ne bízd madárra,
Szívbe azt madár nem zárja;
Csacsogja erdőnek, mezőnek
S róla ott majd meséket szőnek.

Szellőre se: ne higgy szavának,
Hízelve suttag a világnak,
El-elhallgalt, de fölkel újra,
Titkodat ő is elárulja.
Virágra bízd s nyugodj bele,
Megőrzi ő s elhal vele.

Lévay József.

MANONNAK.

Alkonyat lesz már akkor.

A jóságot mind megbocsátva,
Eljősz az én szegény szobámba
S halkan kopogsz az ajtón.
És mindent tudsz és látsz és értesz,
Mint egy elfáradt, öreg gyermek,
A ki már nem hisz Andriennek
S csak számozva és sóhajtón
Mosolyog és semmitse kérdez.

Mindent tudsz majd és mindent értesz:
A törvényt, mit senkise hág át,
Az élet gyáva hazugságát,
Kanyargását száz görbe útnak,
A min mindnyájan körbe futnak
S hol elfulladtan, elgyötörtén
Te is rohantál benn a körben,
Mindent értesz és minden szép lesz.
Távol vizek kavargó sodra,
Mely tájtéket szórt homlokodra,
Messzi sirás és messzi ének:
A multban megszépülve élnek.

Az öreg kép, az ernyős lámpa,
A virágok a kék pohárba,
Mi mind, mind várni fogunk téged.
Úgy lesz minden, mint akkor este,
Mikor két szem könnyezve leste,
Merre mentél, a messzeséget.
És te belépsz majd haloványan,
És ott maradsz örökre nálam,
Mert mindent tudsz és látsz és értesz...
Hanem az én sok piros vágyam
Akkor már csendes és fehér lesz.

Kárpáti Aurél.

VICZA REGÉNYE.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta Zsoldos László.

XII. FEJEZET.

Megaláztatás.

— Megyek már! — kiáltott a konyha felől özvegy Szabóné, s láttam, hogy a puji gyógyszerész, a ki alkalmasint Jákob Aron kocsjáról szállt le valahol a faluban, és úgy térhetett be a tanító lakba is egy kis parázs pletykázásra, jobb zsebében összehajtogatott újsággal, sietve baktat kifelé az udvaron.

— Kisztihand, — billentette meg előttem a vadászstollas kalapját, csak amúgy félvállról, s miután még egyszer kissé szemtelenül visszazérett rám, kifordult a rácsos kapun.

A néni belépett.
— Tetszik valami? — kérdezte szinte bántó udvariassággal.

— Azt akarom kérdezni, — szóltam szaporán, mialatt hirtelen végigsimítottam a tenyeremet az anyám halovány arcán (úgy, mint mikor műtét előtt a beteget cizirgatják bátorítólag a szerettei), — azt akarom kérdezni a nénitől, vajjon talál-e a néni is abban valami megbotránkoztatót, vagy különöset, hogy anyuskáért az az öreg jó ösmerősünk deponálta a tizezer koronát?

— Én? — tette a mellére a kezét a tanító anyja. — Hogy valami megbotránkoztatót? Dehogy! Hisz, édes Istenem, ez igazán olyan magányos a mamának (no nem?) — és hidegen tekintett az én jó anyusomra), — a mibe idegen embernek csakugyan nem is lehet beleszólása.

— E szerint, — akartam belekapaszkodni ebbe a kétése bizalmi nyilatkozatba; hanem az özvegy a szavamba vágott:

— Épen mondtam is előbb a patikusnak, a mikor — tudjátok, ő az erkölcsbíró Pujon, — nagy hüledezve mutatta a mai pesti újságot, a melyekben már szellettetik is ezt a dolgot, (hisz talán értesültetek is róla? Pereszélyi úrékhoz is jár ez a lap) hogy: ugyan, kedves gyógyszerész úr, hagyja! Mit ártja bele magát másoknak a dolgába! Nagy városban másképp élnek az emberek, mint ilyen csöndes kis falun,

Saját festménye Ernst Lajos történelmi gyűjteményében.

SZÉKELY BERTALAN IFJÚKORI ARCKÉPE.

s elvégre ki-ki azt teszi, a mit akar. Különbem is, már mint ti, a vendégeink vagytok, hát csak nem fogunk itt izetlenkedni.

— Izetlenkedni? — fordította felénk a bágyadt, szép szemét az anyuska. — Hát miféle izetlenkedést akart az én ember?

Özvegy Szabóné kicsinylőleg legyintett.
— Eh, kérlek szépen, édesem! Azt mondta, hogy egész Puj föl van háborodva az eseten. Már akkor is megdöbbenek, a mikor tegnapelőtt Vicza éjfélfkor állított be a mulatságra Jákob úrral és nyilvánosan megcsókoltatta magát vele.

— Nyilvánosan megcsókoltattam magamat Jákob Aronnal, néni? Én? — szorítottam a szívemre a kezemet, miközben hevesen egy lépést toppantam feléje. — Anyuskám, — te

kitettem vissza a dívánra, — esküszöm az élő Istenre, az édesapám emlékére...

— Sohse igazad magadat, kis lányom, — hallottam a mama elgyöngült hangját, — ha a szél megfordul, megfordul vele minden falevél... És hát mit akart a patikus? — kérdezte valamelyest erősebb hangon a házi-asszonyunktól.

— Éj, szót se érdemel, kérlek...
— De néni, én...

— No, különben, ha mindenáron akarjátok tudni, hát azzal nagyképekű-ködött itten, hogy a puji társadalom kedvéért én, mint mégis a tanítónak az anyja, mondjam föl nektek a barátságot...

— Ugy?... és kínos zavarral kezdem babrálni a blúzomon, miközben valóságban mintha jéghideg vizet zuhantottak volna a tarkómra. Anyámra sandítottam, vajjon nem ugrik-e neki most majd az öregasszonyunk is, mint az imént Matild néni, hogy kikaparja a szemét, hanem ennek a félóra előtt kilobbant erélynek az ő gubbaszkodó, megtört alakján már nem volt semmi nyoma sem.

— Ugy? — ismételt meg reszketve az idegességtől, mialatt kábuló agyamban szilaj irrammal kergették egymást a kétségbeesés eltorzult gondolatai, a melyekből hasztalan erőfeszítéssel iparkodtam csak egyet is kipányvázni a nyelvemre (mint mikor a megvadult méneshől ránt ki hurokkal egy lovat a csikós), de Márta néni, mintha észre sem venné azt az irtózatos rombolást, a mit a szavai végeztek bennünk, még tovább mártotta megzavart lelkünkbe a fullánkját:

... Hanem: «Á, — mondtam neki, — ilyesmire mi nem vagyunk kaphatók» (Hát mégse! — csillanhatott föl a szememben egy pillanatra a remény); a házasságról, miután már megvan a pénz, úgy sincs szó többé, s különben is, ha ilyen jó összeköttetéseitek vannak, édesem, hát Viczának nem is elégíthetné ki az igényeit ez a mi egyszerű falusi életünk (Kevés a levegő, ki kellene nyitni az ablakot, — ezt és semmi egyebet nem gondoltam ezeknek a szavaknak a fojtogatása közben), hanem azért, a mi a barátságot illeti, kedvesem, biztosíthatlak, hogy mindig örömmel fogok visszaemlékezni rátok és a kedvező alkalomra, hogy megösmérhet-

SIKLÓSY GYULÁNÉ ARCKÉPE A HETVENES ÉVEKBŐL.

AZ ÖZVEGY.

SZÉKELY BERTALAN FESTMÉNYEIBŐL.

V. LÁSZLÓ ÉS CZILLEL.

tünk benneteket. Ilyen érdekes, szép pesti asszonyt, meg ilyen kedves, szép leányt, mint Vicza...

Mivel a szavaira mély csönd volt a válasz, feltolta a homlokára a pápaszemét, és olyan hangon, a melyről csak most fódöztem föl, hogy nem cinizmus, de a meggyőződés beszél belőle, egyszerűen folytatta:

— Igazán sajnálom, hogy a fiának nem volt alkalmja megmutatni nektek, hogy kicsoda, és hogy az egyszerű külső mögött milyen nemesen érző, érzékeny szív lakik benne, de hát (megsimogatta a kötényét) a jó Isten másként rendelte. Neki, megvalom őszintén, nagyon tetszettél, Vicza. Nem is csodálom, — s most megint a már tapasztalt ridegséggel tekintett anyámra, a ki szinte érzéketlenül gunnyasztott a díványon, — hisz ezek a szép pesti nők mindenkinek elcsavarják a fejét. Most elküldtem Mező-Livádiára kártyázni, hogy kicsit (sóhajtott egyet) felejtessen. Mondom, már tegnapra várták.

— Úgy látszik, ő is kifogyott a beszédből, s vagy két percen át általános, kínos némaság ült a szobában. Ekkor a mama lassan felállott. — Mikor indul a legközelebbi vonat, kérlek? — A háromnegyed hetesről már ugys lekésnétek, s különben is kész a vacsora.

— Én nem kérek semmit sem enni, — szóltam önkéntelenül.

— Dehogy nem! — ezt nekem, — éjjel két óraker, — ezt az anyuskának mondta. — Ha tetszik, rendelék kicsit.

— Nagyon kérek. Igaz, és majd légy szives megmondani, hogy mivel tartozunk a szives látásért? — nyúlt a kéziszatyra után ridegen a mama.

Szabóné tiltakozólag emelte maga elé a ránczos kezét:

— De hogy gondolhatsz ilyet?

— Nagyszerű! Csak nem fogadhatom el...

— Kérlek, kérlek, — vágott a szavába az özvegy. — Ilyenről szó sem lehet. Ismétlem, nagyon örültem, hogy megösmérkedtünk, és... és — ezt némi habozás után fűzte a szavához, — igazán sajnálom, hogy ilyen hamar félbeszakadt ez a mi dolgunk. Látom is, hogy haragszok rád (Oh, — kacagott furesán az anyuska, dehogy!), de hát, Istenem, én csak azt mondom, hogy mindig jobb előbb, mint később. Ezt mondtam ma délután a fiának is. (Nagyon helyesen tetted! — szólt újra valósággal nekielénkölve, a mama.) No, ugyebár? Ti egészen más világban éltek, mint mi, hát... hát jobb így...

— De, az Isten szerelmére, miféle más világban élünk mi? Honnan vette be ebbe a ke-mény, falusi koponyájába, hogy mi más világban élünk? Már a hogy maga érti; tudniillik, hogy a mamának, vagy nekem udvarlónk vannak? Honnan? És a fia is így gondolkozik? Mikor tegnap még így nyalta a kezemet, mint a kis kutya? Vagy az annyira szereti magát, hogy olyan maffa, hogy minden ostoba korlátozottságot szó nélkül elhisz az anyjának, és...

és? ... — valami ilyesmit szerettem volna még mondani neki, anélkül Isten igazában meg-rázva az öregnek a vállát, mert hát ez igen nagyon nyomta a lelket; de nem, — gondoltam, — még azt találná hinni, hogy kapaszkodom utánuk. No bizony! Ha ilyen csúful tudtak elbánni az anyámmal, meg velem is, hát fűjják föl, pukkadjanak meg, én ugyan meg nem alázodom előttük! Ennélfogva mindezek helyett csak ennyit böktem ki, csipősen:

— Hát persze, hogy jobb, sokkal jobb. — De kérlek, hogy lehetne ilyesmiért haragudni? Hisz ez oly természetes, — toldta meg újra, visszaülve a helyére az anyuska.

— És, — pörgettem a nyelvemet szaporán, nekibátorodva a mama hangjától, — nehogy azt gondolja valamiképp a néni, hogy talán én ugrattam, vagy kicsoda, a fiát. Ojje! Tessék meghinni, hogy nekem eszem ágába sem jutott volna az egész! Tisztán a tanító úr sajátosság ötlete volt a dolog. És mondhatom, hogy a tanító úr meg a néni is nagyon meglepett tegnap, a mikor úgy áradoztak nekem, és nagyon, de nagyon kényes helyzetbe sodortak a vallo-másaikkal, mert hiszen a néni is valósággal odáig volt tőlem. No nem? (De azért a világért sem engedtem szóhoz jutni. — Ezt már be-adom neki, — gondoltam magamban, — ha addig élek is!) Én már igazán azt hittem, hogy szerencsétlenül teszem magukat, ha kikosarozom a tanító urat. Vagy nehogy azt gondolja

TRÖKÖLY IMRE MENEKÜLÉSE ÁRVA VÁRÁBÓL.

SZÉKELY BERTALAN FESTMÉNYEIBŐL.

a néni, hogy talán azért a nyomorult pénzért nem kosaroztam ki. Hisz különben már a délelőtt megmondtam, hogy nem fogadom el a pénzüket. Hát nem megmondtam? Mama, te azt még nem is tudod, — fordultam az édes-hez, — eddig nem akartam elrontani vele a szád ízét, hogy én már ma délelőtt visszalép-tem... No, tessék mondani, hogy nem igaz! Ha nem érkezik meg ép akkor a táviratod, mama, hát már el is utaztam volna innen. Egyedül. No tessék mondani, hogy nem igaz! Hát csak azért mondom!

— Jaj, az én csirkém meg odaég! — kapott az ősz kontyához özvegy Szabóné, a ki, úgy látszik, nem tudott mit felelni a beszédemre, s a szóközön elől gyorsan kivonult a szobából.

Kinyitottam az ablakot. Mintha csak vég-szóra jött volna, épen most ért a házhoz Jákob Áron bricskája.

— Csókolom kezeit, Vicza nagysám! — kapta le a puji medve a gomba-kalapját s a másik kezével egyúttal hátbabökte a kocsisit, hogy álljon meg a ház előtt.

— Ki az már megint? — kérdezte anyuska a divánról, az utolsó szót indulatosan hang-sulyozva.

— Ejh, az a Jákob Áron, anyuskám, — feleltem csaknem utálattal az egész világ, de különösen ez iránt a nagy melák ember iránt, a kinek a neve úgy kapcsolódott bele ezekben a mi legújabb förtelmes ügyeinkbe, mint valami vashorog. — Ide jön. Megmondom neki, hogy rosszul érzed magad és nem fogadunk senkit. — És siettemben nem is nézve a mamára, ki-perdültem a tornáczra.

Már az udvaron állt, és a ráugrosó Juhász-szal ingerkedett.

— Kezeit csókolom, Vicza nagysám! — ismételte meg dörgő hangon a köszöntést. — Hát az a szépséges asszony Vicza nagysámnak a mamája?

— Jó napot. Rosszul érzi magát, — akartam a szavába vágni, hanem ezt a borzalmas frátert nem lehetett egykönnyen elhallgattatni. Ó kelme bizony ügyet sem vetett az én ajkam mozgására s akadálytalanul menydörgött tovább:

— Az a szép asszony? No de még ilyet! Mintha csak az édes testvérnénje volna, Vicza nagysám, kezeit csókolom, — s ezúttal már rá is czuppantotta a száját a kezemfejére. — Hogy még ilyen aranyos szép asszonyt tudtak annyira megsérteni! Hát magasságos mennybéli Isten, ki ne fizetne le szives örömet tizezer koronát egy ilyen bájos teremtesnek csak egy inczi-finczi, ártatlan mosolyáért, hehehe, csókolom azt az édes kis kacsóját (második czuppantás), Vicza nagysám!

— No-no, bolond! — gondoltam magamban s, hirtelen szottyánó jókedvemben még a har-

madik esőkre is ott felejtettem a vaskos mar-kában a kezemet, mivelhogy — az Isten tudja, kicsoda volt ez, — de most egyszerre úgy éreztem, mintha ennek az esetlen puji medvé-nek a becsületes, jámbor, rajongó szavából valami üdítő, friss illat csapott volna az ar-czomba. Valami jóleső, valami vigasztaló.

— Ezt szeretném megmondani a kedves ma-mácska nassámnak is. Ugy-e, lesz kegyes neki bemutatni, Vicza nagysám, ha ugyan Szabó Mihály tanító úrnak a mátkája még egyáltalá-ban szóba áll az én szegény, megmosott fe-jemmel.

Nagy idegességemben is elmosolyodtam.

— Először is nem vagyok a tanító úr má-tkája. (No, nem-e? Hát nem kettesben kocsikáz-tak ma délben Pujon?) Másodszor pedig, az igazat megvallva, Jákob, most azért jöttem ki, hogy nem eresztsem be a szobánkba, mert az anyuska, szegény, gyöngékedik kicsit. Hanem maga oly ellenállhatatlan, hogy...

(Folytatása következik.)

MAGYAR TÖRTÉNELMI ÉNEKEK A XVIII. SZÁZAD ELEJÉRŐL.

A trencsénmegyei Zsolna nagyközség, mely-hez a multból annyi történelmi emlék fűző-dik, f. évi aug. 27-én és 28-án ritkán előfor-duló, nevezetes ünnepély színhelye lesz.

A magyarországi evangélikusok négy egy-házkerülete ekkor fogja ott, — az 1610-ik évben gróf Thurzó György nádor elnöklété alatt tartott s a hazai protestantizmus törté-netében korszakot alkotó zsolnai zsinatnak, — 300-ik évfordulóját ünnepelni.

Ez alkalomból időszerűnek látszik, hogy a «bús feledékenység homályá»-ból kiemeljek néhány oly egykorú éneket, melyekben azon kor történelmi eseményei, mint tiszta tükör-

AZ ANYAI ÖRSZEM.

ben, meglepő élethűséggel verődnek vissza. Ez énekek egykor magyar templomokban is viszhangoztak, később azonban — a viszonyok kedvezőtlen alakulása folytán — onnan ki-szorultak. Ez idő szerint csak tótnyelvű szö-veggel szerepelnek az evangélikusok énekes könyveiben. Ennek daczára felette érdekesek magyar nemzeti szempontból is.

Ez énekek élő bizonyosságai azon benső, a a természet és ezeréves történelmi fejlődés által megszentelt viszonyoknak, mely hazánk

felföldi tótajkú népét, a legviharosabb száza-dokban és a legválságosabb körülmények kö-zött is, a magyar nemzethez elszakíthatatlan kötelékek csatolá.

Minden gondolat, érzés, szó és hang, mely bennük kifejezésre jut, nem egyéb, mint a jellemeiket és szíveket alakító magyar szellem-nek a revelációi. A szíveket megragadó fel-séges dallamaik pedig sajátos magyar jelle-güknél fogva: igazi gyöngyei a régi magyar egyházi zenének.

Ugyanazon zenei képletek csendülnek meg azokban, nagy változatossággal és a vallásos áhitat tiszta légkörében mintegy túlvilági han-gokká magasztosulva, melyek közvetlenül elő-tűk a XVI. században Bakfark Bálint (1505—1576) magyar lantvirtuóz hűrjain Európa ösz-szes művelt nemzeteinek szívét magukkal ra-gadták.

És a belőlük kihangzó ritmus, a bennük található, a természetből merített költői szép képek úgy tüntetik fel ez énekeket, mint ha az első nagy lyrai magyar költő: Balassa Bálint (1551—1594) «Virágénekei»-nek a temp-lomok boltzatairól visszaverődő távoli visz-hangjai volnának azok.

Balassa hatása meglátszik ez énekeken. Azt a lantot, mely az ő kezéből Esztergom ostrománál (1594) kiesett, mintha csak a «Zengedező mennyei kar»-ok * ragadták volna fel, hogy azt a magyar evangélikusok temp-lomaiban megszólaltassák. Tény, hogy e temp-lomokban a legszívhezszólóbb régi magyar hangok zengtek mindaddig, míg a hagyomá-nyokon magát túltevő gyarló emberi okoskodás azokat onnan ki nem tiltá és el nem némítá.

E számban két ily éneknek dallamát és teljes szövegét találja a t. olvasó. Mind a kettőnek szerzője: Lányi Illés (1570—1618), Thurzó György nádor udvari papja, előbb mosóczi, utóbb bitesei lelkész, első evangélikus szuperintendens, a kit — másik két társával együtt — a zsolnai zsinaton választottak meg olyanul.

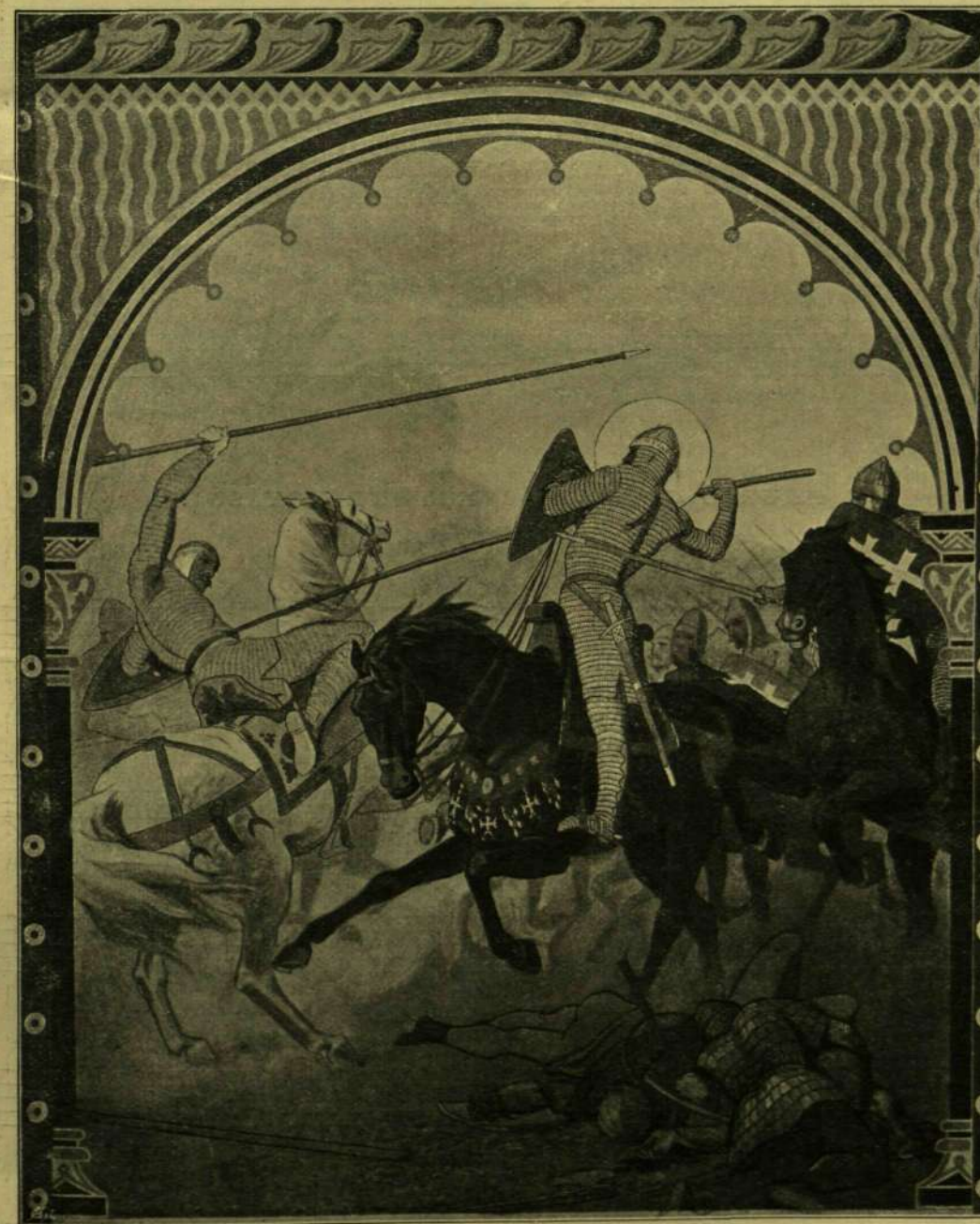
Az I. számú éneket Lányi az 1604-ik év körül szerezte. Mily híven, plasztikus, költői-leg is szép vonásokkal eseteli annak szer-zője a kereszténység akkori állapotát hazánk-ban, midőn egyfelől a törökök, másfelől a ke-reszténység védelmére küldött idegen zsoldos hadak Barbiáno, és Bástia vezérlete alatt, kegyetlenül fosztogatták, pusztították az ország népeit!

«Gyenge rózsá tövis között:
A sorsával beh rám ütött!»

Ez volt akkor a kereszténység képe ha-zánkban.

És a minden oldalról sanyargatott nép szívéből, a megváltás után való kiáltás hangja-ként szállt ég felé ez ima:

* «Zengedező mennyei kar» a címe a magyar evan-gélikusok régi, használatból kiment énekeskönyvének.

SZENT ISTVÁN LEGYŐZI A POGÁNSÁGOT. — Falfestmény a budavári Mátyás-templomban.

SZÉKELY BERTALAN FESTMÉNYEIBŐL.

THURZÓ GYÖRGY NÁDOR.

«Uram! hozzá fordulok én, —
Legárvábbként a föld színén.
Ennyi baj közt, ennyi vészen, —
Te vezess át biztos kézen!
Rontsd meg a dülöt,
Küldj szabadítót,
Vérontástól hű népedet úgy óvd!
— Oh Istenem! szánj meg engem,
Pogány népet hagyj szűgyenben!»

Ez éneket Káldy Gyula az 1893-ik év márczius 17-én a fővárosban tartott *protestáns hangversenyen* hárfá, zongora és harmóniumra feltéve, egy másik, szintén neki beküldött, *Mátyás királyt* sirató régi énekkel együtt előadta. Erről ezeket írta nekem: «Mindkettő a mellékelt műsor szerinti átiratban s a címnek megfelelő, jellemző előzenével és kísérettel ellátva, a hallgatóságot mélyen megalátozta és nagy sikert aratott.»

A II. számú éneket *Lányi: Thurzó György* halála (1616 december 24) után írta, annak özvegye: *Czobor Erzsébet* vigasztalására.

Hogy mit vesztett e ritka szép lelkű és jellemű nő férjének halála által: az megítélhető azon levelekből, melyeket Thurzó György nevéhez írt, s melyek két vaskos kötetben jelentek meg.*

Azt a mély fájdalmat és gyászt, mely a nádor halála által az ő özvegyének lelkét elborította: senki hitebben nem eszelhetette, mint a költői lelkű, igaz szívű, mély érzésű *Lányi Illés*. Ő a nádor háza iránt rendületlen hűséggel viseltetett. Ismerte a család viszonyait és benső ügyeit. A nádor feltétlen bizalmával ajándékozta meg őt. Közölte vele gondolatait, tervét. Halalos ágyán is *Lányi* látta el őt az utolsó vigasztalással. Ő adta fel neki az úrvacsorát. Temetésén mélyen megindító beszédet mondott. Ebben szónoklati szövegek helyett az őszintén érző szív keresetlen szavával és igaz bánatával eszelte a gyászt, melybe a férjkorá delén, 49 éves korában elhunyt nádor halála, annak családját, a hazát és egyházát döntötte.**

Thurzó György halála *Lányi Illésnek* alkalmat adott egy másik történelmileg nevezetes ének írására is. Ebben azon gondolatokat és érzéseket örökíti meg, melyeket a halalos ágyán fekvő nádorral folytatott utolsó beszélgetése alkalmával annak ajkairól lesett el.

Úgy ezen, mint a *Thurzó György özvegyének* vigasztalására írt ének megvan a «Zengedező menyői kar» című régi magyar énekes könyvben. Ebben az itt említett két ének, a «fordított» énekektől való megkülönböztetésül, világosan és egész határozottan a «magyarul szerkesztett kegyes énekek» közé van sorozva.

Ez egyik megzafolhatatlan bizonyossága annak, hogy *Lányi Illésnek* a «Zengedező meny-

nyei kar»-ban található három éneke: nem «fordítás», hanem eredetileg «magyarul szerkesztettek» azok.

A kik ezen magyar történelmi vonatkozású énekeket a magyar evangélikusok templomaiban elnőmulni engedték: azok olyan formán jártak el, mint a *filiszteusok*, a kik a Jákób kútját kövekkel hányták teli, hogy Izráel népe annak vizéből ne ihasson.

Az Isten magyarul imádó evangélikusok is meg lettek fosztva attól, hogy az ez énekekből kiáradó Élet vízzel lelkük szomját — «a szép híves patakra kívánczó szarvas»-ként — oltogathassák.

De ime! az eltemetett forrás, a természet örök törvénye szerint, útát tört magának a föld belsejéből másutt, a templomokon kívül, a magyarul érző nép szívének mélységéből fakadva fel.

A hagyományokból táplálkozó vallásos népköltészet vette át a *Mózes* botjának szerepét, mely Arábia pusztáján a sziklából vizet fakasztott. *Jeszenszky Károly*.

KÉT ÉNEK THURZÓ GYÖRGY KORÁBÓL.

LÁNYI ILLÉSTŐL (1570-1618).

I.

Az anyaszentegyház siralma.

Jaj én nekem nyomorútnak —
A könnyeim csak úgy hullnak!
Ha magamban elgondolom,
Hogy már seholsincs gyámolom!
Itt pusztít pogány,
Ott rabol zsvány.
És vér, gyász fakad mind kettő nyomán.
— Oh Istenem! szánj meg engem,
Pogány népet hagyj szűgyenben!

1. AZ ANYASZENTEGYHÁZ SIRALMA.

Lányi Illéstől (1570-1618).

Mély érzéssel.

Ének.

Jaj, én - né - kem nyo - mó - rult - nak A kö - nye - im
csak úgy hull - nak, Ha ma - gam - ban el - gon - do - lom,
hogy már se - hol sines gyá - mo - lom. Itt pusztít po - gány,
Ott ra - bol zsi - vány. És vér gyász fa - kad Mind - ket - tő nyo - mán.
Oh Is - te - nem, szánj meg en - gem. Oh Is - te - nem szánj meg en - gem!
Po - gány né - pet hagyj szű - gyen - ben, Po - gány né - pet hagyj szű - gyen - ben.

2. THURZÓ GYÖRGY ÖZVEGYÉNEK GYÁSZÁ.

Lányi Illéstől (1570-1618).

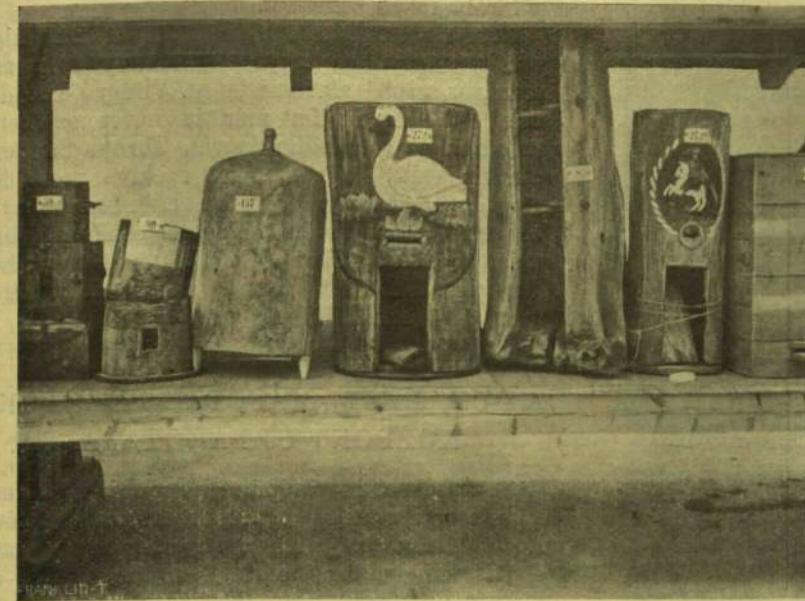
Lassan, áhitattal.

Ének.

Igy kell - e még - is ma - rad - nom Bá - nat - tól győ - tör - ve
s el - fá - lad - va köny - be? Im mind egy - re több a ki - nom
Mely - lyel ég sujt en - gem Bár már is telt kely - hem
Ter - he a - latt bús szi - vem - nek Vég - kép el - her -
vöd - tam, E váz - ban rám sem is - mer - nek.

* Bethlenfalvy gróf *Thurzó György* levelei nevéhez, *Czobor Erzsébet*hez, Budapest 1876.

** Ezen nyomtatásban is megjelent beszédnek egy jól megőrzött példányt megvan a *Nemzeti Múzeum* könyvtárában Budapesten.

REGI MAGYAR KAPTÁRAK. (A két faragott Rákóczi méhészéből való.)

Gyenge róza tövis között:
A sorsával beh rám ütött!
A kik advák őseimül:
Fosztanak, tépnek szívtelenül!
Viszály, özivódás,
Sok irigy Júdás,
Boldogságonnak jaj! nézd: sirt mint ás?!
— Oh Istenem! szánj meg engem,
Pogány népet hagyj szűgyenben!

Uram! hozzá fordulok én,
Legárvábbként a föld színén.
Ennyi baj közt, ennyi vészen
Te vezess át biztos kézen!
Rontsd meg a dülöt!
Küldj szabadítót!
Vérontástól hű népedet úgy óvd!
— Oh Istenem! szánj meg engem,
Pogány népet hagyj szűgyenben!

II.

Thurzó György özvegyének gyászja.

Igy kell-e mégis maradnom, —
Bánattól gyötörve
S elfulladva könybe?!
Im! mind egyre több a kinom,
Melylyel ég sujt engem,
Bár már is telt kelyhem!
Terhe alatt bús szívemnek
Végkép elhervadtam, —
E vázban rám sem ismernek.

Mint a veréb, ép úgy jártam,
Mely ha kifosztva lón:
Búsul a háztetőn
Vagy pelikán a pusztában,
Mely társát vesztvén
Lett elhagyott s vén!
Barátim távol állnak
S irigy gyűlölköm, —
Bosszút líhegve vigadnak.

MÉH CSALÁD ÜVEG-KAPTÁRBAN.

KRAJNAI REGI KAPTÁRAK.

De ha Isten úgy akarja,
Hogy ily gyászban lássom:
Mit használ sirásom?
Ó atyám és az ő karja,
Bár mint sebez itt lent
Jóra fordít mindent.
E jogával hát csak éljen!
Hisz két kezével sujt, —
Azt szívébe zárja mélyen!

Szélvész után csendes időt
Szokott adni Isten,
Ha elborult minden.
S ha kín órája elűtött:
O szívét vidámit,
Vigasztal és ad irt!
Lesz, hogy te is felvidúva
— Látván ég kegyelmét —
Ajkad nyitva örömdalra!

Oh Istenem! reményeségem,
Én egyetlen üdvöm
S örööm e földön!
Mosolyogj rám e sötétben
Fényes szent orozáddal,
Bám felhőjén által!
Vigasztalj meg keservemben;
Ideje, hogy segíts,
És ne hagyj kétségbesnem!

A FELSŐSZILVÁSI SZENT REGÉJE.

Irta Réthi Lajos.

Felsőszilvás hunyadmegyei község határában, a községtől délre, van egy érdekes és bájos völgy. A szépségéről híres Hátszegvidéktől, a Retyezát aljától nagyobb hegy választja el. Keleti és nyugati oldalait is hegyek zárják; csupán éjszaki irányban, a falu felé nyílik út a völgy kis patakja lefolyásának.

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTÉSE.

A FRANCZIA ÖTVÖSSÉG OSZTÁLYÁNAK ROMJAI.

széd miatt. De mire visszaértek arra a helyre, egészen úgy volt, a miként a fiú mondotta.

Ekkor a fiú újból megszólalt:

— Apám, mire újból ide érünk, ki is zöldül, ki is virágzik a cseresnyefa.

Az apa álmélkodva hallgatta a fiú beszédét és a mikor újból oda értek, teljes zöldségében, teljes virágjában állott a terebélyes szép fa.

A fiú harmadszor is megszólalt:

— Apám, mikor harmadszor ide fordulunk, annak a sok virágnak helyén csupa érett cseresnye lesz.

A mint ez is beteljesedett, úgy a miként a fiú mondotta, az apa rettenetesen megrémült és iszonyú indulatba jött.

— Nem vagy te ember fia — mondá, — nem is vagy a jó Isten teremtménye; hanem bizonyára az ördög fajzatja vagy, maga a pikulikus.

Ezzel fogta a fejszét és a fiúra támadott, hogy agyonüsse.

Az menekült előre be az erdőbe.

Az apa nem érte utól és hasztalanul kereste az erdőben, nem találta meg.

A fiú nem került elé soha. Egy ideig sokat beszéltek róla és csodálatos hatalmáról; aztán elfelejtették.

Sok-sok esztendő múlva azonban mind többen találkoztak az erdőben egy jóságos remetével, a kinek fehér szakála földig ért. Azt beszélték róla, hogy a betegeket meggyógyítja, a szenvedőket megvigasztalja, jó embereknek biztosan bekövetkező jóvendőt mond.

Aztán annak is vége lett. A remetét mind többen keresték, de nem lehetett megtalálni. Bizonyosan magához szólította az Isten!

Történt később, hogy szemfájós emberek megmosták szemeiket annak a csermelynek vizében, mely a nyugati hegyoldalból csörgedezett le. Keresni kezdték a jötevő víz eredetét; meg is találták az erdő közt egy barlangban a tisztán felbugyogó forrást. A forrás mellett pedig ott pihent befedetlenül az egykori remetének tiszta fehér csontváza.

A felsőlészvásiak tanácsot tartottak, hogy mitevők legyenek. Elhatározták aztán, hogy a szent csontokat beviszik a községbe és ott őrzik, mint az egész falunak közös kincsét. Úgy is tettek.

Attól kezdve Felsőszilvást elkerülte minden veszedelem. Nem jött reá sem ellenség, sem döghalál. Jégverés, tűzveszedelem nem pusztított.

Híre terjedt a nagy csudának messze földön; eljutott Oláhországba is. Az oláhországiak aztán aranynyal-ezüsttel megöltött átalvetőket raktak lóhátra; úgy jöttek Felsőszilvára, hogy a védőszent csontjait megvásárolják.

A szilvásiakat megtántorította a rengeteg sok kincs látása és beleegyeztek a vásárba. A nemes atyáknak közül csak egy jelentette ki,

hogy neki nem kell az arany és az ezüst; ő a szent csontokból réses részt nem adja. Letörték hát a csontváznak egyik kisujját és odaadták, hogy tartsa meg a részét.

Eddig tart a rege.

Tornyá Sándor azzal egészítette ki, hogy a ma is élő néphagyomány szerint az a nemes atyafi, a ki a szent csontoknak őt illető részét nem bocsátotta áruba, egy Nopesa volt. Meg is látszott az áldás minden leszármazóján. Közlebbi utódai egyre vagyonsodtak, a megyei szolgálatban kiemelkedtek. A későbbiek már országos méltóságokra jutottak. Felsőszilvási Nopesa Elek főispán, az erdélyi országgyűlés elnöke, majd Erdély kancellárja volt a múlt század első felében. Ő kapta a báróságot, mely testvére családja is kiterjesztett. Testvére, László, negyedszázadig volt Hunyadmege hatalmas főispánja. Annak nagyobbik fia, Ferencz, főispán volt, majd államtitkár a felség személye melletti miniszteriumban. Onnan hívták meg a főudvarmesteri állásra Erzsébet királyné mellé, a mely kitüntetésre Magyarország s még inkább Ausztria számos főrangú embere vágyakozott volna. Báró Nopesa úgy töltötte be a kényes és felelősségteljes állást, hogy a boldogult királynénak

A MELEGTŐL ÖSSZE-VISSZA GÖRBUJT VAS- ÉS ACZÉLGERENDÁK A FRANCZIA KIÁLLÍTÁSON.

A BRÜSSZELI VILÁGKIÁLLÍTÁS PUSZTULÁSA.

változatlan kegyét élvezte mindvégig. A mellett a király teljes bizalmát.

Báró Nopesa László ifjabbik fia, Elek, sokáig volt országgyűlési képviselő, néhány évig az országos színházak intendantsa. Virágzó családnak feje. Egyik fia már is nevet szerzett tudományos munkálkodásával. Tornyá Sándor azzal végezte, hogy a szent ereklye most is megvan a család birtokában. Ébenfaszekrényben tartják, melyet báró Nopesa László mindig maga elé tett, mikor délelőtti imáit végezte. Ime, így fűzi össze a nép a képzelemszülte regét a szemmel látható valóval!

A BUDAPESTI MÁSODIK TELEFONKÖZPONT ÚJ PALOTÁJA.

A budapesti középületek architektonikus tekintetben nem igen állják meg a kritikát. Legtöbbször a méretek aránytalansága és az épület elhelyezése miatt nem érvényesül a tervező alkotása s így akárhányszor is palotája van a fővárosnak, mely fel sem tűnik a házak tömegeiben. Az utóbbi időben azonban két arányban mutatkozik újítás a középítkezési téren. Az egyik, hogy az ilyen újabb paloták építését nem tervezik olyan helyekre, a hol teljesen elvesznek a bérpaloták soraiban, a másik pedig, hogy az épületek architektonikus szépségére és berendezésére is külön súlyt fektetnek. Ez a czél lebegett kereskedelmi kormányunk előtt, midőn a budapesti második telefonközpont palotáját nem helyezték el valamelyik utcáson, s annak tervezését, felépítését nem végezték sablonszerű házi kezelésben.

Az új budapesti telefonközpont palotájának felépítésével a kormány Ray Rezső műépítész bízta meg, kinek terve igen jól helyezkedik el a Mária Terézia-tér és Német-utca sarkán levő telektömbön. Eltekintve ennek az új palotának igazán csinos külső formájától, annak belső berendezése is oly mintaszerű, hogy az új palota terveit máris több külföldi telefonigazgatóság kérte el tanulmányozás czéljából. Az új telefonközpont berendezésénél a tervező műépítész kiváló gondot fordított arra, hogy azok az újítások, melyek az idők folyamán az ilyen technikai épületeknél szükségessé váltak, mind meglegyenek. A palota két részből áll. Az első, mely a hivatalos helyiségeket foglalja magában a világosságra és tűzbiztonságra való tekintettel az épület utcai részén lesz, a második részben a személyzet talál elhelyezést, de azonkívül egy fiók postahivatal és egy anyagraktár is lesz az épületben. A kapcsoló-termek, melyek nagysága eddig egyedülálló, valóságosan imponálni fognak

méreteikkel. A tervező műépítész ezeket a kapcsoló-termeket, hol 18,000 előfizetőnek fogják telefonforgalmát lebonyolítani, úgy rendezte be, hogy a termet erkélyekkel ketté osztotta. Ez a négy telefonterem összeköttetésben áll egy nagy iózponti hall-al, melynek hetven méter a hossza és tizenkét méter a szélessége. Ennek az összeköttetésnek kiváló előnyét akkor látjuk Ray Rezső alkotásában, ha valami pánik vagy tűzveszély keletkezik az épületben. Ekkor az összes személyzet az oldalajtókon mindenünnen a központi hall-ba juthat, honnan veszély nélkül juthat ki a szabadba. Telefonközpontoknál a tűzveszélyre kétszeres gondot kell fordítani s e berendezéssel nagyon emelte az épületben alkalmazottak tűzbiztonságát. A legutóbb leégett párisi telefonközpont tűzkatasztrófájának tanulságait használta fel e helyütt Ray Rezső, hol az alkalmazottaknak más útjuk nem volt a menekülésre, mint az ablakokon való kiugrás a lángtegeren keresztül. Ezzel az új palotával határozottan gazdagodni fog szomb középületeink száma.

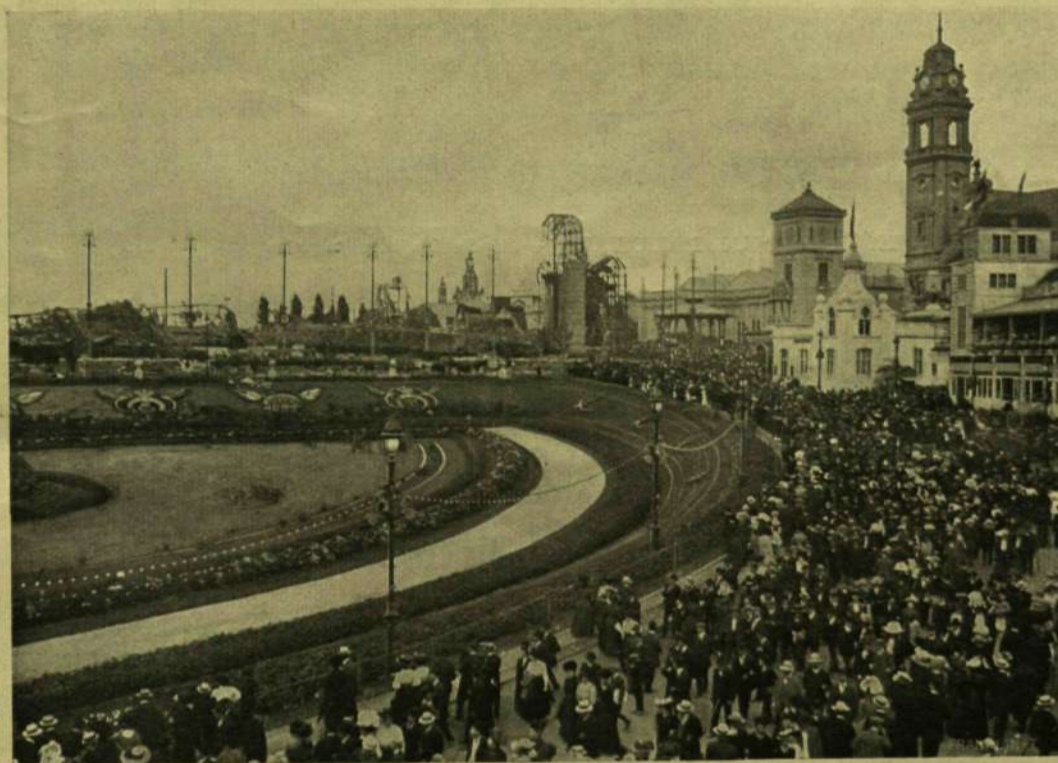
«THE LADY WITH THE LAMP.»

Miss Florence Nightingale.

«A lámpával járó hölgy». — ez az elnevezés így nem mond sokat. Pedig valamikor, ötvenöt évvel ezelőtt, nagy híre volt, s mindenki meg-

AZ «ÖS-BRÜSSZEL» MARADVÁNYAI.

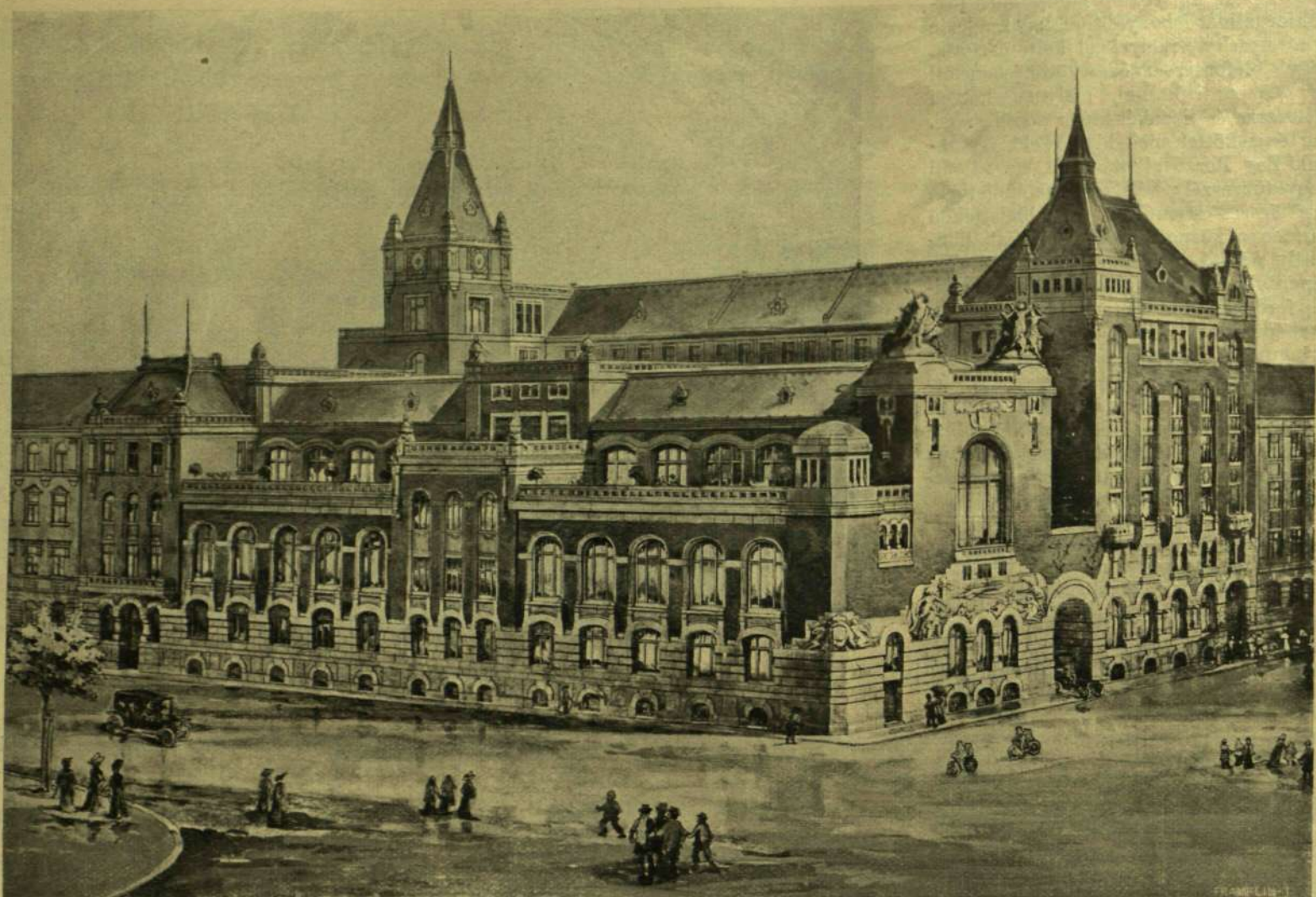
A KIÁLLÍTÁS MAI KÉPE, A BELGA KIÁLLÍTÁS ROMJAIVAL.

értette, hogy ki az a hölgy és mit jelent az a lámpás. A krími háború borzalmai közt, e gyilkos háború közben, midőn rémesebb pusztítást vitt végbe a halál a tábori kórházakban, a sebesültek közt, mint magán a csatatéren, megjelent az ápolónők és egész táborokara élén egy fiatal, előkelő és szép angol nő, s előbb Skutariban, majd Balaklavában kezébe vette a sebesültek megmentését. Rettentő állapotok híre szólította oda. Ebben a háborúban az angol hadsereg, a hivatalos hanyagság következtében, nem volt felszerelve kellő orvosi szolgálattal. A hanyagságnak borzalmas következményei voltak. A legválságosabb időben kiderült, hogy nincs orvosság, hogy az élelem nem érkezik meg idejében, s hogy a betegek étlen-szomjan vergődnek a rozszul megépített tábori kórházakban, a posványos, lázt okozó környezetben. Miss Nightingale, kit a rémhírek szólítottak a háború színhelyére, alig hogy megérkezett Skutariba, új tábori kórházakat rendeztetett be s oly tehetséggel, oly nagy akaraterővel s oly önfeláldozással szervezte meg az egészségügyi szolgálatot, hogy alig tíz nap múlva része volt a betegeknek ápolásban, táplálékban. Ő maga vezette az ápolás nagy munkáját, s nem ismerte a fáradtságot s az önmaga iránt való kíméletet. Ő volt «a lámpával járó hölgy», a ki éjnek éjszakáján is lámpával a kezében járt végig a skutarii kórház betegágyai közt. S a sebesülten fekvő

AZ ANGOL KIÁLLÍTÁS FŐDELÉNEK MARADVÁNYAI.

A BRÜSSZELI VILÁGKIÁLLÍTÁS PUSZTULÁSA.

A BUDAPESTI MÁSODIK TELEFON-KÖZPONT ÚJ PALOTÁJA. — Ray Rezső műépítész tervezése.

1. Ullői-út. 2. Köztemető-út. 3. Berzencei-utca. 4. Hungária-körút.

BUDAPEST FŐVÁROS ÚJ KISLAKÁSOS BÉRHAZAL.

A nagyvarosi «Gerbeaud». — Ebédutáni kártyázók a Hűvös-völgyben. — A «korzó» és a «strand» Nagymaroson. — Alsós-parthie Budakeszin. — A réten. — A hűvös-völgyi penzió. — A Hűvös-völgy legkisebb nyaralója.

HOGY NYARAL A PESTI EMBER? — Balogh Rudolf felvételei.

beteg, a kit ápolására biztak, megzavarta horkolásában, vagy abban, hogy békén költthesse el a theájt vagy grogját valamelyik érdemes ápolónőjével együtt, — ez a mrs. Gamp igazi példaképe volt az akkori angol ápolónőnek.

Nightingale Florence gazdag és előkelő angol nemesember leánya volt. Atyját családi nevével Shovenak hívták, s csak azóta nevezték Nightingalenek, mióta a nagybátyjától öröklött nagy vagyonnal felvette nagybátyja családi nevét is. A Florence keresztnevet pedig úgy kapta az ifjú Nightingale kisasszony, hogy történetesen Firenzében, Firenceben született 1820 május 12-ikén. Az emberbaráti érzés már családi hagyományként szállt reá. Anyja Smith Vilmos, az alsóház hírneves tagjának, a rabszolga-felszabadítás híres előharcosának leánya volt. Anyjától valók lelkeinek nemes érzelmei, atyja, ki nagyon tudós úriember volt, a latin nyelvre és a számtanra oktatta. Már nagyon fiatal korában nagy kedvet érzett az orvosi tudományok elsajátítására, s mint-hogy az egyetemen való kiképzésnek akkor egy leány számára még nagy akadályok álltak útjában, sűrűn látogatta a londoni kórházakat, mikor családja a Hyde Park közelében levő otthonukban, Londonban időzött. Így ismerkedett meg a betegápolás akkori szörnyű fogatkozásaival. A kórházak vezetői azt hitték, hogy az angol előkelő hölgyek példája szerint csak azért jár a betegek közé, hogy pénzzel segítse a szegénysorsú betegeket; de az ifjú leánynak az alamszna-osztás csak ürügy volt, hogy akadálytalanul gyűjthesse össze anyagát a kórházban uralkodó vissza-ságokról.

Mikor szülei meghaltak, egész lélekkel szentelhetette magát emberszerető hivatásának, melyre a lélek nemessége vitte. Először Németországban tanulmányozta Fliedner Tivadar lelkesnek Kaiserswerthben alapított első evangélikus diakonissza-képző intézetét, aztán Párisban, az irgalmas nővéreknél, hosszabb ideig maga is betegápolónő volt. Visszatérve Londonba, előbb a nevelőnk számára alapított kórházat vette gondjaiba s alakította át a betegápolás első példaszereit intézetévé, aztán a harcztérrel érkező megdöbbentő hírek a krími háború színterére szökötték. Egész irodalma van annak, hogy mit művelt itt e nemeslelkű nő bátorságával, kitartásával és elszántságával, s ő maga joggal mondhatta, midőn a háború végeztével visszatért Angliába: „Több alakban láttam én a halált, mint bármely nő egész Európában.”

Angliában nem volt akkor ünnepeltbb nő, mint miss Florence Nightingale. Honfitársai ötvenezer font sterlinget (egy és egy negyed millió koronát) gyűjtöttek össze számára nemzeti ajándéknak, s ez összeget, valamint nagy irodalmi munkásságának anyagi eredményeit egy tanintézet alapítására fordította, melyben betegápolónőket képeztek hazájá betegeknek. S a mostani, emberszeretettől áthatott betegápolást az egész művelt világon Nightingale Florence példaadása és ujjmutatása szerint teremtették meg.

E bámulatos asszonyt utóljára a búr háború idején látta munkában a világ. Pedig akkor már matróna volt. Négy száz ápolóból álló csapatnak volt a feje és csodákat művelt a háború folyamán.

Hazája, királya, nemzete halásan emlegette nevét. Nyolcezerhetedik születése napján Edward király az „Order of Merite”-tel tüntette ki, s ő volt az első nő, ki valaha megkapta ezt az érdemrendet; két évvel ezelőtt pedig, midőn, már megtört erővel, nyolcezerharminczedik születésnapját ünnepelte, London városi díszpolgárává választotta meg. E díszben csak egy nő osztozott vele, a milliósokk megéldott Burdett-Coutts báróné, kit 1872-ben ért el a kitüntetés az emberszeretetének általa megalkotott nagyszabású műveiről, s az angol hősnőnek, államférfiaknak és felfedezőknél — eléggé csekély számmal — oly kiválóságai, mint Nelson, Wellington, Wolsley, Kitchener, Pitt, Brougham, Peel, Russell, Canning, Gladstone, Disraeli, Salisbury, Chamberlain, Dufferin, Milner, Cromer, Curzon, s a fölfedezők közül Jenner, Ross, Livingstone, Bessemer, Stanley, Lister.

Emlékét sok angol költő dala őrizi. Long-fellow így énekelte róla:

„A harcmező sebesültjei — a győtrelem komor kórházaiban... Ime, a nyomorúságnak e házában — egy hölgyet látok, lámpával jár — a piszlogó homályban — és szobáról-szobára lebben... Ez a lámpával járó hölgy meg fog maradni — a hon nagy történetében — mint nemes példája a derék — hősies nőiségnek.”

ÉGI ÉS FÖLDI SZERELEM.

REGÉNY.

(Folytatás.)

Irta Neera. — Olaszból fordította Balla Ignác.

II.

„Ha jó, ha rossz, — én beírom magammal.”
(Veronica Franco.)

Az újságíró a megszokottság biztos lépéseivel egy tetszetős külsejű kapu felé tartott, a mi neki, a született milánóinak, különösen kellett hogy tessen könnyed és előkelő ivelésével, kényelmes voltával és kerestelenségével, a mely mellőzött minden fölösleges díszítést. A tizenhatodik századból való öreg kapu volt, a minőt még lehet itt-ott öreg házakban látni, némi keleti motívumokkal. Széles bejárójuk volt, szerény portás-fülkével, majd beljebb az udvar valami kis növényzettel, végül pedig széles lépcsőfeljáró, a melyet a zárt üveges ajtó és a vörös futószőnyeg különösen előkelővé varázsolt és a melyet gázlámpák világítottak meg.

Az első emeletre érve, csöngetett és megkérdezte az inast, a ki ajtót nyitott:

— Sokan vannak?

— Sokan, de néhányan már menni készülnek a Scala ma esti díszelőadására.

— Ó áldott este! — gondolta magában az újságíró és vidáman hátrasimította a haját, és mert eszébe jutott, hogy ma éjjel a Visconti-családnál nagy bál lesz, annyira megörült ennek, hogy szinte ifjonti mozdulatokkal, tánczó léptekkel lépett be a szalónba.

A ház úrnője egyedül ült a kereveten. Fekete csipkeruha volt rajta, elől könnyed kivágással, a melyet valami csodálatos csipkedísz szegélyezett és régművű ékszer fogott össze; karjait, a melyek térdein nyugodtak, ugyanolyan csipkedísz borította, és hasonló, csak kisebb ékszerek ragyogtak rajta. Ez volt az egész. A csillogás, a mely róla szertéaradt, mint valami látomásról, a lényéből, szeméből és mosolygásából sugárzott ki.

Álomszerű szépség volt, szép, mint a virág és nap sugar egy szerre. Nem lehetett reá nézni, a nélkül, hogy ne érezte volna az ember azt a vágyódást, hogy örökké ott éljen az ő bűvös körében és örökké őt csodálja és egyúttal hálálkodjon is azért a jótéteményért, azért a boldogságot, a melyet az ő egyszerű látása okoz; ki-fejező, mozgékony szépsége ajkából és szeméből áradt ki, mint bűvös kivilágos fénye, a mely fel-felvilant és hirtelen, rejtelmekkel teli árnyékokat vet. Látogatónak legnagyobb része nem tudta volna megmondani, hogy barna-e, vagy szőke, mert a két típus összes karakterisztikuma annyira egygyé lett abban a glóriás fényben, a mely magába látszott olvasztani arcának minden részét, hogy ne hagyjon hátra egyebet, mint látomászerű fényességét; és hogy az ő látásánál a nap sugárzerű fényességétől a virágszerűség hasonlata is feltámadhatott az emberben, az természetnek karcúságában és könnyed mozdulatának bájoságában lelt alapot. De a szín és alak minden külsőségénél jobban adta meg kiváltsátságának karakterét szellemének szinte titokzatos ereje, a mely mindenkor éberben, minden benyomásra érzékenyen ott vibrált szemében és kifejezésre jutott még szemöldökének könnyed rándulásaiban is.

Mint mikor először találkoztak, mint hat év előtt, az újságíró most is megbűvölve és elgondolkodva megállott egy pillanatra, a látogatók egyik csoportja mögé rejtőzve.

— Mindig ugyanaz! Nem igaz? — súgta most felé egy mekegő hang és egy nagyon hosszú férfi állott meg mellette, a kinek az újságíró sietve szorította meg a kezét.

— Ó! Don Peppino. Már régóta itt van! Én nem tudtam előbb jönni egy kollegám miatt... külföldi és nekem vele kellett vacsoráznom... De mennyi ember! Intimebb körre számítottam. Valamikor, nem is olyan régen, kevesebben

voltunk, a kik tudtuk, hogy mikor is van az ő születésnapja.

— Valamikor!! — ismételte don Peppino és mutatóujjával megigazította a nyakkendőjének csokrát. — Gondolja meg, hogy én már akkor is ismertem, a mikor még lelégő czopfort hor-dott és az apja meg a anyja Milánó legjobb társaságát látta vendégül magánál. Akkor a Casa d'Adda-ban laktak, a városkapu közelében és Norina nem volt még olyan szép, mint ma... De azóta sok víz folyt le már...!

— Bizony, mi vagyunk az ő legrégebb barátai. Az újságíró annál bátrabban hangsúlyozhatta ezt a kijelentést, mert don Peppinóban, a ki tíz évvel idősebb volt, mint ő, a haja szürkült, a hangja reszketett, sohasem látott veszedelmes vetélytársat. Inkább csak nemesi előneve és méltóságjeljes megjelenése miatt lett bejáratos, a mivel a fogadóesték fényét növelte és e miatt szívesen látták az ilyen ünnepségeknél.

Két fiatal és elegáns lovastiszt ezalatt meghajolt és kezét csókolt a ház úrnőjének.

— Nem szeretem a lovassági tiszteteket! — mondta az újságíró.

— Pedig olyan kedvesek.

— De legyen olyan jó...!

— És az uniformisuk is olyan szép.

— Ugyan! Meg kell tiltani, hogy a katonák ebben az operett-ruhában társaságba mehessenek. Egész jó ötlet, ugyebár? Az orvosok külön fehér vászonköpenyt vesznek magukra, ha mű-tétet végeznek, a magisztrátusok külön díszruhát, ha ülésnek, de sohasem jut eszükbe, hogy ilyen öltözékben jelenjenek meg a hölgyek előtt. Czikket fogok írni erről.

Don Peppino csöndesen nevetett, mint a hogy ezt a jól nevelt emberek szokták.

— Az egész hadsereget maga ellen uszítaná ezzel és azonfelül még a szebbik nem nagy részét is. Igaz ugyan, hogy sokkal csekélyebb okok miatt is történtek már hadüzenetek. Dárius például csak azért üzent hadat az athéniaknak, mert az ő fűgék jobbak voltak, mint minden más ország fűgei. Azt mondta...!

Az újságíró már nem figyelt többé oda. A hó-dolók csoportjában valami kis részt vett észre és oda sietett. A nő mosolygva fogadta:

— Már vártam, kedvesem.

E szavaknak muzsikája és az édes szemre-hányás, a mely kiérződött belőlük, vagy a mit ő legalább kiérezni vélt belőlük, igazi boldog mámort ébresztett fel benne. Egy szék karfájára támaszkodva, helyet keresett lehetőleg közel a kerevethöz, egy számolyt talált ott és leült erre. Erről a szerény, de irigylet helyről nézte végig a jövevények elvonulását (igy nevezte az újabb ösmerősöket) és figyelte a nő mozdulatait, a mikor a vér hirtelen szinte megfagyott ereiben egy gúnys arc fölénysé mosolyának láttára.

„Willis!” sziszegte egy kigyó a keblében. A másik mintha meg is hallotta volna ezt, és mintha a macska kéjes játékát utánozná, a ki az egér felé nyújtja a selymes, elrejtett körmű lábacskaikat, túlságosan is udvarias mosolylyal és főhajátsal idővőzölte az újságíró és ez ki sem térhetett az alól, hogy a köszönést ne viszonzozza. De mialatt visszaköszönt, dühö-sen gondolta magában: Mit akar ez itt? Miért jött megint vissza? Miért ül még itt, az ő oldala mellett? Miért néz rám így?

E monológ előidézője harmincznyolc, negyven év körül való férfi volt és habár szabálytalan arcvonásai, tompa orra és erősen kiugró álla révén nem volt a szép férfi típusának mondható, mégis az erő és az intelligencia folytán, a mely egész lényéből kisugárzott, pompás példány volt az emberi fajnak. A való-ban gazdag emberek látszólagos hanyagságával öltözködve, a mint a kik a külsőségekkel nem törődnek, a mozdulataiban, a tartásában, a te-kintetében és hallgatásában oly nyugodt biz-tonságot és följenységet áruolt el, hogy az újságíró, mindjobban felfingerülve, hirtelen fel-ugrott a számolyról és don Peppinóhoz sietett, a ki binocliját kezében tartva, egy állványon szabadon álló képet nézegetett és nyersen azt kérdezte tőle:

— Hát ez az amerikai még sem ment vissza Amerikába?

— Milyen amerikai? — kérdezte ártatlanul don Peppino és tágra meresztette szemét.

— Ez az átkozott Willis.

— Vagy úgy? Mister Willis. Hát ő már az

óta otthon is volt és vissza is jött. Hogy tet-szik önnek ez a kép?

Az újságíró szórakozott pillantást vetett a képre:

— Új szerzemény talán?

— Az én születésnapjára ajándékom — felelte don Peppino meglegedett mosolygással. — Nézze, mi van a hátuljára írva? (és egy pillanatra az állvány másik oldalára lépett): A se principium tibi desinet. Ismerem gyermek-kora óta!

— Hol találta ezeket a szavakat? Egy szenvedélyes olvasó, a milyen ön, mindig a könyvek között bogarászik. És épen ezért soha sem tudja az ember, ha ön beszél, hogy őnt hallja-e, vagy valaki mást.

— Mirabeau mottója Szófiához, — felelte don Peppino, ügyet sem vetve barátjának csipős megjegyzésére. — Tetszik önnek a kép? Az újságíró most figyelmesebben vette szem-ügyre a képet, mialatt zsebében valami kisebb tárgygyal babrált.

— Talán egy valódi Alma Tadema?

— Nem, egy Burne; de sokban emlékeztet Tademára. Van egy pont, a melyben ez a két festő sokban megegyezik, ha tudniillik különböző alakokat kell csoportosítani, bár az össz-hatás itt is kissé különböző. De Burne valami lényegesen eltér Tadematól, a ki midőn Adriano képre nem talált vedőt, három da-rabra vágta saját képét és úgy adta el dara-bonként, mint a felszeletelt görögdiányt. Ez itt egy jelenet „Peleo vendéglátásából”. Figyelje csak meg ennek a jobboldali nőnek a bájossá-gát... nem az ő mosolygása ez?

Az újságíró lelkében visszatértek a féltékeny gondolatok és így szólt:

— Beszéljen inkább erről az amerikaiórl. Mit csinál ez itt?

— Ezt igazán magam sem tudom, kedves barátom. A mult évben is épen így itt talál-tuk, mint most, emlékezik? Hogy hol és miként ismerkedett meg vele Norina, ezt sohasé tud-tam meg. Akkor is udvarolt neki és valószínű-leg most is ezt teszi és bár egy amerikai szá-mára is keczkázatos vakmerőség, a mai korban Artus király lovagjait utánozni, a kik hogy be-bizonyítsák hölgyeiknek, hogy milyen közöm-bösek mindennel szemben, a mi nem szerelem, hát nyáron prémben, télen pedig meztelenül jártak, mister Wills mégis utánozza őket, csak-hogy beéri azzal, hogy átkal az óceánon csak azért, hogy jókivánóságait Norina lábacskaik elé rakja. Nem rossz. És ez a milliósok udvar-lási módja.

Az újságíró most visszatért számolyához, a mely üresen maradt, mert a vendégek lassan-lassan már eltávoztak. De a ki meg sem mozdult, az Wills úr volt. A rossz játékhöz jó ar-gózt vágta, az ingerült imádó elhatározta mag-gát, hogy a sorstól kiveszi a maga számára, a mi jót csak lehet, ha nem is mindazt, a mit szeretne, és leült, várva az alkalmas pillanatot, hogy bensőbb beszélgetésbe foghasson a szig-norával.

— Eleonora, megölsz! — súgta fülébe, a mikor egy pillanatra megakadt a társalgás.

A nő megfordult és ragyogó, gyönyörű sze-meivel, a melyek felvillantak, ránézett a férfira: — Megérdemelné... legalább, hogy egy kis időre megöljem. Egyáltalán...

— Tudom, tudom, de bocsássa meg, hiszen annyira szeretem!

— És ez ok arra, hogy így duzzogjon egész este, az én születésnapom estéjén?

Feléje nyújtotta kezét és karjának fehér bőre kivillogott a fekete csipke alól. A férfi a kéz fölé hajolt és látszólag az ékszer nézte, de a valóságban a kéz gyönyörű, elefántcsontszerű lágy fényében gyönyörködött, a mely egy he-lyütt, a hol a kékes erecskéek kigyóztak a hó-fehér bőrön, olyan csodásan szép volt, hogy szinte ellenállhatatlanul magához vonzotta az ajkakat.

— Ebben a ruhában szebb, mint valaha, ha ez a ruha nem lenne kissé túlságosan is ko-moly az ön fiatalágához.

— Tudja, hogy ma lépek be a harminczadik életévembe? És épen ezért mátol kezdve ko-molyabb élethez fogok.

A férfi nyugtalanul, aggodalmasan nézett rá. Nem tudta, hogy milyen szerepet juttat szá-mára a nő ebben az új programban. De köz-ben a megszakadt beszélgetés ismét megindult

Dr. Vég Mihály, a pénzügyminiszeri számvevőség és a pénzügyi számvevőségek igazgatója, a kinek a király a napokban a miniszteri tanácsosi címet és jelleget adományozta.

a kis csoportban, a mely őket körülvette és most az aktuális eseményekről folyt a szó.

— Hát miféle különös dolgot művelt az a fiatalember, hogy annyira feléje fordult az ér-deklődés?

(Folytatása következik.)

A HÉTRŐL.

☉ *Javultak-e erkölcsünk?* Abban a nagyon ér-dekes beszédben, mellyel gróf Andrássy Gyula az orvosok és természettudósok ez idei gyűlését meg-nyitotta, van egy passzus, a melyhez érdemes egy-két megjegyzést fűzni. Azt mondta ugyanis töb-

MISS NIGHTINGALE IFJÚ KORÁBAN.

MISS NIGHTINGALE A SEBESÜLTEK KÖZT.

bek között, hogy az emberség se nem esesebb, se nem jobb a mi napjainkban, mint a minő a multban volt. „Egy Julius Caesar, egy Newton, egy Shakespeare, egy Michel Angelo szellemi ere-jét ember a mai napig nem múlta fölül; s az emberi szív sem lett jobb; egy Assisi Szt. Fe-rencznél ki szerethet mélyebben és igazabban?”

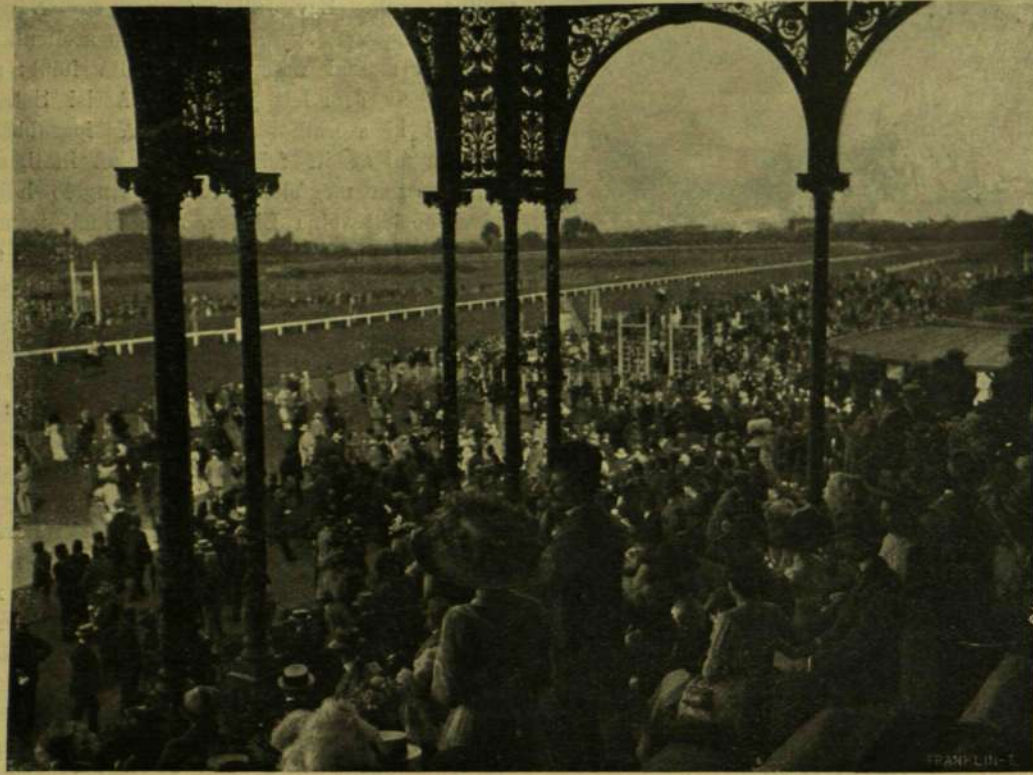
Hát a mi az itt felhozott neveket illeti, azok nem egészen megfelelők. Michel Angelo helyett helyesebb lett volna Lionardo da Vincit tenni, a mi pedig Julius Caesart illeti, nála Napoleon sok-kal hatalmasabb tehetség, nemcsak mint hadvezér, hanem mint államszervező, mint adminisztrátor és mint törvényhozó is. De ettől eltekintve maga az a tétel teljesen igaz, hogy az emberi agyvelő ma sem hatalmasabb, minő a minő a multban volt.

Az emberi szív azonban ma sokkal nemesebb. Nevezetesen fogékonyabb az iránt, a mit gyűjtő névvel humanizmusnak nevezünk. Assisi Ferencz szeretettől túlaradó szíve magába foglalja a sze-gényt is, sőt első sorban ép a szegényt, de nem azért, hogy segítse a szegénységben. Ép ellenke-zőleg, a szegénységben látja és találja a boldog-ságot. Még odáig sem megy, a meddig nagy elődje, Bresciani Arnold, a ki a szegénység szószólója, és annak követeli a hatalmat. Ő csak prédikál a szegényeknek, mint a hogy az erdő madarainak is prédikál. Nincs az az érzése, hogy a szegény-nek a szegénységén kell enyhíteni. Ez a nagy és nemes érzés nagy tettekben csak a mi korszakunkban nyilatkozik meg, s csak a mi időnkben általános. A mult korszakok fia a részvétnek és a könyörületnek ezt a boldogító érzését csak ki-vételesen érezte, s egészen idegen lett volna szá-mára p. o. az, hogy a megebesített ellenségét is ápolni kell. Ebben a tekintetben igenis előbbre vagyunk a régieknél, erkölcsünk nemesebbek és finomodtak.

*

Minő lesz a világ száz év múlva? Nagy fantá-zióval bíró emberek sokszor foglalkoztak már azzal a kérdéssel, hogy minő lesz a világ az ő haláluk után bizonyos korban? Majd minden szá-zad mutat föl e kérdéssel foglalkozó irodalmi mű-veket, melyeknek írói leginkább a világboldogí-tók nem kicsi csapatából kerülnek ki, de akadnak közöttük olyanok is, a kik a legkomolyabb tudó-sok közül valók. Most egy német kiadó az által tette aktuálisá és felette érdekessé ezt a kérdést, hogy nem egy embernek, hanem korunk sok ki-váló írójának és tudósának a véleményét kérte ki, s gyűjtötte össze e tárgyban. Persze minden megkérdezett azokról az átalakulásokról nyilatkozott főképen, a mik őt legjobban érdekelik. Lombroso p. o. elmondotta, hogy száz év múlva sokkal több lesz az örült, mint a mi napjainkban; Hudson Maxim kifejtette, hogy a villamoság mi-csoda új csodákat fog létrehozni, mások megma-gyarazták, hogy akkor már lehetetlen lesz a há-ború, repülőgépek bonyolítják le az egész közle-kedést, a drótnélküli telefont szebben fogja dor-dani mindenki, melynek segélyével könnyen dis-kurálhat akár az éjszaki sarkon utazgató barát-jával, sőt mindenkinek lesz olyan készüléke is, a melylyel megláthatja, hogy a földtekének bár-melyik pontján mi megy végbe.

Ilát a találmányok és felfedezések terén csak a mi életünkben is oly sok valaha csodálatosnak tetsző dolog történt, hogy meg lehet érteni, ha egyes szellemek még nagyobb dolgokat remény-lenek. A telefon oly rendkívüli problémát oldott meg, hogy maga Helmholtz, a legnagyobb fizi-kusok egyike el se akarta hinni, mikor olvasta a feléje szóló tudósítást. A dróttalan táviró, vagy a repülőgép nem kevésbé ejtette bámulatba a szak-férfiakat. És alkalmasint tévedés lenne azt hinni, hogy ezekkel a nagy találmányok korszaka le-ven zárva. Bizonyára következni fognak még ilye-nek, vagy hasonlók. És ezek egy része át is fog menni az életbe. De egyben nem tudunk se hinni se bízni. Abban, hogy ezek következtében lénye-gesen át fog alakulni az élet és a világ. Mi úgy látjuk a históriából, hogy az élet átalakulása végté-lenül lassú folyamat. A feltalálók és a felfedezők

A NAGY TRIBÜNÖRÖL.

nagyon fűgék, de az élet sántikálva ballag csak a nyomokon. Néha visszafelé is halad, s elfelejt oly dolgokat is, a miket mindenki tudott már valaha. Így, hogy csak egy csekélységet említsünk példa gyanánt, a biztonsági tűt (a fibulát) ismerete minden római dáma, a mi korunkban újra fölfedezték, s milliókat hozott fölfedezőjének szabadságot.

Az eladósított katonatiszt nem egészen ismeretlen alak a művelt nemzetek társadalmi életében. Sőt majdnem azt lehetne mondani, hogy kivételszámba megy, ha kisebb rangú katonatisztnek nincs adóssága. Más fiai nem sokra becsülik a pénzt még ha van is, s a takarékpénztári üzemből ismeretlen alak az uniformisos betevő. Maga a nagy Moltke is sokszor panaszkodik — fiatal korában kelt leveleiben — adósságokról, a melyek nyomják, többször meg is pumpolja a mamát, meg a nagybácsit, Ballhorn tanácsost. Persze az ő korában ötvenhárom és fél korona a hadnagy fizetése egy hónapra, s el tudjuk neki hinni, hogy azért nem írhat gyakran az anyjának, mert nem telik a levélbéllyegre, mely akkor magas volt még Berlin és Hamburg között.

Minden hadnagyból persze nem lesz még Moltke pusztán azon az okon, hogy neki is adóssága van. Sőt a több adósság nem jelenti a több kvalifikációt sem ezen a pályán. Ellenben bizonyos, hogy az anyagi gondok nyomasztókká, sőt elviselhetlenné válhatnak a katonatiszt életében is, s miattok sok magasba szökő pálya derékban ketté török. Azért nemcsak a katonatisztek érdeke csupán, hanem egyenesen állami érdek is, ha a hadsereg tagjait meg lehet szabadítani a nyomasztó adósságoktól.

Mindazonáltal nem bizunk benne, hogy az intézkedések, melyeket e czélból Ő Felsőge most, születésének 80-ik évfordulója alkalmából tett, valami lényeges javulást okoznának. Ha a katonatisztek olesó kamatra adnak pénzt, hogy megszabaduljon az uszorások zaklatásaitól, úgy ez bizonyára ideiglenesen nagy könnyebbséget jelent. Csakhogy a könnyelműséggel szemben ez csak fokozni fogja a bajokat. A visszafizetett adósság csak emeli a hitelt, s az, a ki kielégítette az uszorást, már másnap kétszer akkora összeget is kaphat tőle kölcsönbe. És akkor beáll az az állapot, a mikor a tartozást nem lehet többé a fizetésből törleszteni, már pedig ez az igazi nagy veszedelem, mely katasztrófához vezet. Ha csak meg

nem jelenik a mentő angyal, a katonaeletben megszokott formában, egy gazdag feleség személynében.

A pózeni kastély. Lengyelországnak az a része, mely a földaraboláskor a poroszoknak jutott, az utóbbi időkben talán többet szenvedett, mint az a másik rész, a mely a zarnok orosz uralom alá került. Mert a nyílt erőszak elkobozta ugyan a lengyelek ősi jogait és szabadságát, de mindjárt az első lépésnél kudarcot vallott minden olyan kísérlet, melyet a végből tett a hatalom, hogy nemzetiségéből kivetkőztesse, s eloroszítsa a lengyelt. A két nemzet közötti gyűlölség oly mélyre eresztette a gyökereit, hogy e téren sok-sok ideig hiába való lesz ezentúl is minden igyekezet. S minthogy erről lassanként maguk az oroszok is meggyőződtek, újabban legalább ebben a kérdésben békét is hagynak a lengyeleknek.

A poroszok ellenben ép az utóbbi évtizedek alatt, németté akarnak tenni minden lengyelt, a ki a birodalom határain belül lakik.

Bántja őket az a tény, hogy a lengyel az imperiumnak az egyetlen népe, a mely nem németül beszél, s izgatja őket az a történelmi valóság, hogy Németország északi részeit kizárólag szláv népek lakták valaha, a melyek mind beléolvadtak a németiségbe. Aztán meg nemzeti önérzetük, mely újabban nagyon erősen megdagadt, nehezen tudja megérteni azt a különös jelenséget, hogy valaki inkább lengyel akar maradni, holott készségesen befogadná németnek is.

A poroszoknak ez a németesítő igyekezete nagy szenvedéseket hozott eddig is a németországi lengyelre. De eddig ellenállottak emberül. Ellenállottak annak dacára, hogy zaklatásokat, sokszor büntetéseket és börtönt kellett elszervezniök, s ősi vagyonukat kellett elveszteniök. Most egy újabb oldalról akarja őket megtámadni Vilmos császár. Hiúságukat veszi ostrom alá. A fiát küldi közéjük, hogy az udvari élet csábjaival édesse őket magához, s a németiséghez. Egy fényes kastélyt rendeztetett be Pózenben másodszültött fia részére, a kinek kötelessége lesz ott lakni, fényes ünnepségeket adni, s boldoggá tenni azokat, a kiket asztalához meghív. A fiók udvarnál persze német lesz az élet, s németté kell lennie, a ki annak bűvös körébe kerül.

Hogy mi lesz ennek a csábításnak az eredménye, nehéz lenne megmondani. Mert a lengyelek erős derekú nép, s nehezen hajlanak. Hanem ha az osztrák házból való királyaink ezt a módszert alkalmazták volna minálunk, s p. o. Mária Terézia Budán tartotta volna állandóan az udvarát, bizonyos, hogy Magyarországon ma legföljebb ha a paraszt beszélne magyarul!

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Régi módon. Dávid László verses könyve előhangjában elpanaszolja, hogy azokat a költőket, a kik mint ő, a régi lantot verik, vagyis — ha jól értjük, kissé homályosan kifejezett meghatározását — a régebbi magyar líra csapásain haladnak tovább, gúnyolják, üldözik és mellőzik. Mi ugyan ezt nem tapasztaljuk, de ha egy költő így érzi és ezt az érzését művésziileg ki tudja fejezni, akkor igaza van. Mert minden igaz, a mi érzést egy költő művészi módon kifejez. Csakhogy Dávid Lászlónál éppen ez a művészi kifejezés marad el: a hangja fojtottan, erőtlően hangzik el, nincs benne semmi érzés, egyéni szín és sajátosság. Így aztán csupa olyan verseket ír, a melyeket megirhatott volna bárki iskolavégzett ember, ha nem sajnálja a fáradságot. Széjjelfoszló általánosságok, erőtlén apró érzések szokvány-szerű nyelven és technikával. Az efféle vers, akár régi módon van írva, akár újon, elhangzik nyom nélkül, visszhang nélkül, — teljesen egyre megy, hogy megíródik és megjelenik-e vagy sem.

A HALÁSZ BÁSTYÁN.

FALUSI KIS LEÁNY PESTEN.

KALOCSA-VIDÉKIEK.

EVER READY, A SZENT ISTVÁN-DÍJ NYERTESE.

JÁTSZÓK A HARMINCZ KRAJÓZÁROS HELYEN.

A SZENT ISTVÁN-NAPI LÓVERSENY BUDAPESTEN. — Balogh Radófi felvétele.

A MÉZES KALÁCSOS SÁTORNÁL.

VIDÉKIEK BUDAPESTEN, SZENT ISTVÁN NAPJÁN.

Schönherr Gyula emlékezete. Ritka eset, hogy magyar tudós iránt olyan buzgó kegyelet nyilvánuljon, mint a melyet a nagybányaiak tanúsítanak városuk szülőtte, a korán elhunyt derék történétíró, Schönherr Gyula iránt. Most nemrég emléktáblát állítottak tiszteletére s egy nagyobb terjedelmű emlékkönyvet is készítenek elő emlékeztetére. Mintegy előzményeül ennek a könyvnek egy füzetet adott ki az elhunyt tudós anyja, özv. Schönherr Antalné. A füzetben Schönherr Gyula életrajzát mondja el baráti kegyelettel, részletekre is kiterjeszkedő gondossággal Morvay Győző s fűgeléül Schönherr munkásságának pontos jegyzéke van az életrajzhoz csatolva. Érdekesek az életrajzban azok a versek, melyeket Schönherr már betegben, bomló elmével, élete végéhez közeledve írt.

Der taube Schmied. Ez alatt a czim alatt fordította le németre Mikszáth Kálmán legszebb elbeszéléseinek egyikét, a Prakovszky a siket kovács cziműt Spóner Andor. A füzet a világszerte elterjedt Reclam-féle Universal-Bibliothek czimű vállalatban jelent meg; a fordítás gondos, hű s a mennyire lehet, igyekszik megőrizni az eredetinek sajátosság felvidéki magyar levegőjét is. Most már öt műve van Mikszáthnak az Universal-Bibliothek népszerű füzetek közt: a Prakovszkyon kívül A beszélő kőntés, egy füzet novella, A szent Péter esernyője és a Szelistyei asszonyok.

A Jó Pajtás. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja augusztus 28-iki számában Lampérth Géza és Bartha László írt verset. Rákosi Viktor folytatja humoros elbeszéléseinek sorozatát, Sebők Zsigmond Dörmögő Dörmötör látogatását a

A BOZEN MELLETTI KARRERSEE-SZÁLODA ÉGÉSE.

dobosai jégbarlangban. Holló Sári és Elek nagyapó kedvesem séket mondanak, Lampérth Géza történetét mond el. Dánielné Lengyel Laura a regényét folytatja. Tarka történet, Mihály Rezső művészi rajza, a szerkesztői üzenetek és rejtvények teszik teljessé e szám tartalmát. A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, egyes szám ára 20 fillér. Mutatvány-számat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. (IV. ker., Egyetem-utca 4.)

Új könyvek. Régi mődon. Újabb versek, írta Dávid László. Nagykanizsa; ára 2 korona. Schönherri Gyula emlékezete. A dr. Schönherri Gyula emléktábla leleplezése alkalmából kiadja özv. Schönherri Antalné. Budapest.

Menyasszonyi ruha-selyem minden színben, méterenként 1 K 35 f-től feljebb. Bőr- és vammintve a megrendelőhöz szállítva. Gazdag mintagyűjteményt postafordultával küld.

Advertisement for Salvator skin and lithion-containing ointment. It claims to be a 'miraculous success' and 'effective against all skin diseases'. The product is sold by the 'Sanyo-Lipcei Salvator-főrtés-Vállalat' in Budapest.

Advertisement for CSANGO travel bags. It features an image of a suitcase and text stating 'Mielőtt tartós és csilészerű utibőröndöt vásárol, kérem tekintse meg saját készítményű bőrönd és bőr-díszmőűrua rakítámat'. The bags are available at 'Muzem-körút 5. sz.'.

Advertisement for 'ALTATER' by GESSLER, a product from Budapest. It is described as a 'Soha többé!' (Never again!) product, likely a skin treatment or cosmetic. The text mentions 'nem eserélek szappannal, mióta a Bergmann-féle vesszőparipa-liliumtejszappant használom'.

Advertisement for Serravallo's 'KINA BORA VASSAL' (China Bora with Iron). It is a 'Kiváló orvosi vélemény' (Excellent medical opinion) product for various ailments. It is available at '1. Serravallo, a. e. k. úr. órári szállás Trieste-Barcola'.

Large advertisement for 'Beretvás pastillát' (Beretvás tablets) by Tamás Gyógyszerész Kispesztén. It claims to be effective for migraines and is available for 10 fillers. The text says 'Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal Beretvás pastillát'.

A fűrdőidény alatt senki el ne mulassza az egész continensen elterjedt Brázy sősborszesz beszerzését, mert a kellemes nyaraláshoz hozzátartozik, hogy testünket ezen nélkülözhetetlen házi szerrel bedörögöljük időről-időre, miáltal a test valószínűleg páncélozódik a hűlés ellen, edződik minden fáradság, kimerültség ellen.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közlebbi napokban: GÁSPÁR IMRE, az ismert nevű költő, a magyar újságírás egyik régi érdemes munkása 56 éves korában, Budapesten. Gáspár előkelő felvidéki családból származott. Szülei a megyei pályára szánták, de öt inkább vonzotta az írás. Sok szép verset írt, majd egészen az újságírásra adta magát. Legutóbb a miniszterelnöki sajtóirodában is dolgozott. Életének utolsó éveit már nagyon visszavonultan töltötte. Juniusban, a mikor nagyon rosszul lett, bevitette magát a Rókus-kórházba. Ott is halt meg. Költményei közül német fordításban sok jelent meg. Tőle való Schiller Harangjának első fordítása, a hazai tót-népköltészet első ismertetése fordításokkal 1879-ből és Mickiewicz Ádám Krimi-szonettjeinek első és egyetlen magyar fordítása 1880-ból. Vidékén több lapot szerkesztett. Újabb évek óta megint Budapesten dolgozott. Két évvel ezelőtt újabb lírai költeményeivel a Petőfi-társaság Vigyázódjáját nyerte el. — Kisbaczoni BENKŐ MIKLÓS, volt negyvennyolcas honvéd, nyug. törvényszéki hivatalnok 81 éves korában Marosvásárhelyen. — MALATIN JÁNOS, Gotthard Sant Benedek-rendi áldozópap, nyug. főiskolai tanár, a Ferenc József-rend lovagja 52 éves korában Budapesten. — BANOVITS ERVIN, joghallgató, Banovits Kajetán, miniszteri tanácsos, közlekedési muzeumi igazgató fia 20 éves korában Budapesten. — VASS IMRE, mezőkövesdi esperes-plébános 51 éves korában Mezőkövesden. — KOSZORUS LAJOS ügyvéd, Debreczen város törvényhatósági bizottságának tagja 87 éves korában Debreczenben. — Makfalvi és farkasfalvi DÓSA ERNŐ ügyvéd 64 éves korában Abádszalókon. — DR. FISCHER LAJOS ügyvéd, Kolozsvár tiszteletbeli főügyésze 80 éves korában Naszdon. — DR. KELLER DÁVID, győngyösi kórházi főorvos 47 éves korában Győngyösön. — MATUS Győrgy, a veszprémi ev. egyházmegyei gyámoldó pénztárnoka, a helybeli ev. gyülekezet presbitere 59 éves korában Pápán. — MOUSSONG GYULA, ürömi

Advertisement for 'Svájci selyem a legjobb!' (Swiss silk is the best!). It features the logo of 'SCHWEIZER & Co., LUZERN U 23 (Svájc)'. The text describes the quality of the silk and provides contact information for the company.

Advertisement for 'Fakult bőrkabátok' (Fakult fur coats) by HALTENBERGER BÉLA. It states that the coats are 'sötét színekre tartósan festettek' (durablely dyed in dark colors) and were made in Kassa since 1810.

Advertisement for 'Technikum Mittweida' (Technicum Mittweida). It is a technical school offering courses in electrical and mechanical engineering. The text mentions 'Magasabb technikai tanítást az elektro-és gépészeti mérnökök részére'.

Advertisement for 'ÁGNES' (Agnes) by Edesky L. It is a 'Természetes szénásványos savanyúvíz a mohai' (Natural carbonated mineral water from Mohács). The product is available at 'Szt. Edesky L.' in Budapest.

Szerkesztői üzenetek.

Egy madonnának. Későn jöttem ide. Mihozzánk létről-létré annyi kézirat érkezik, hogy teljes lehetlenség, hogy valamennyit azonnal elolvassuk s megbíráljuk. A beküldöknék ezért nem szabad túrelmetlenkedni, ha a válasz egy-két hétig késik. Versei különben nem alkalmasak a közlésre; nem különbek az átlagos dilettáns-munkáknál.

Merengős. Intelligens dilettáns-munka, igazi irodalmi érték nincs benne, ezért nem közölhetjük. Ki mondja meg. Tiszteletreméltó, lelkes érzés, de fogyatékos költői erő.

SAKKJÁTEK.

2707. számú feladvány Matouschek F.-től, Smichow. (II. díjat nyert feladvány).

Chess puzzle diagram showing a chessboard with pieces in their starting positions. The text indicates it is a 'Világos indul és a második lépésre matot ad.' (White starts and gives a mate on the second move).

A 2702. sz. feladvány megfejtése Erlin Konrádtól. Világos. a. Sötét. 1. Vh4-g3 2. Vg3-f3 3. Vb3-b4 + stb. Sötét. 1. ... c5-d4 2. ... K. t. sz. 3. ... Vg6-d6 + stb.

Helyesen fejtették meg: Merényi Lajos. — Geist József és Stark Vilmos. — A «Budapesti Sakk-kör». — A «Budapesti III. ker. Sakk-kör». — Ludányi Antal. — Wyszogrod Péter. — Beer Mór. — Gottlieb István (Budapest). — Németh Pál (Csongor). — Kintzig Róbert (Fakert). — Müller Nándor (Szombathely). — Hoffbauer Antal (Lipótvár). — Szabó János (Bakony-Szentlászló). — A «Győri

Advertisement for 'Thee-Mexicain' by Dr. Jawastól. It is a 'Kövérserg ellen' (Against rheumatism) product. The text describes its benefits for various ailments and provides contact information for the pharmacy in Budapest.

Advertisement for 'JÓL JAR' (Jól Jar) shoes. It features the logo of 'PALMA-KAUCSUK-SAROK VAN CIPŐJÉN.' and 'ROSSZUL JAR'. The text promotes the quality and durability of the shoes.

Advertisement for 'PAUNCZ GYULA' (Pauncz Gyula). It is a 'Nyaralók és vendéglősök figyelmébe!' (Attention to vacationers and hoteliers!) product. The text describes it as a 'vaj és túró nagykereskedő' (butter and cheese wholesaler) and provides contact information for the shop in Budapest.

Hirdetések felvételnek Blockner I. hirdetőirodájában, Semmelweis-utca 4.

Advertisement for 'Hölgyek figyelmébe' (Attention to ladies) by Papek József. It features an image of a handbag and text stating 'Mielőtt divatos női kiegészítőt vásárolna, kérem tekintse meg'.

Advertisement for 'ELKÁN és GERŐ' (Elkan and Gerő). It features an image of a building and text stating 'Budapest, IV., Petőfi-utca 5.' and 'Az ország legnagyobb szücsáru és sapkagyára.' (The largest hat and fur coat manufacturer in the country).

Sakk-kör. — Székely Jenő. — Mészey József (Győr). — A «Zborói Társaság». — A «Kalocsa Katolikus Kör». — Veéres Miklós (Zirc). — Ifj. Hubay Bertalan (Bodza-lylak). — A «Dunaoldali Egyházközség» (Dunaoldali). — Csokonai István (Hajdúhadháza). — A «Leibici Gazdasági Kaszinó» (Leibice). — Lustyik János és Székely István (Alberti-Iszta). — «Csengeri Kaszinó» (Csenger). Király Mihály (Zenta). — Kunz Rezső (Temesváros). — Budai Sakkos Társaság (Budapest). — Patkó Imre (Talpás).

A «VASÁRNAPI UJSÁG» 57-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» a legrégebb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap, évenként több mint 130 iven s több mint másfél ezer képpel, legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével jelen meg.

Előfizetési föltételeink: A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 4 korona, fél-évre 8 korona. A «Vasárnapi Ujság», a «Világöröniká»-val negyedévre 4.80 fillér, félévre 9.60 fillér. Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalába, Budapesten, Egyetem-utca 4. szám küldendők.

Advertisement for 'KÉPTALÁNY.' (Picture puzzle). It features a large, stylized illustration of a scene with various figures and objects. The text indicates it is a '31-ik számban megjelent képtalány megfejtése: Arany János balladá.' (Picture puzzle from issue 31, solution: Arany János ballad).

Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Advertisement for 'Rohitsj' (Rohitsj) by Tempel Styria Donati. It is a 'Legduzsabb, természetes magnézium-glaubersósforrások.' (Best, natural magnesium-sulfate waters). The text describes the health benefits of the water and provides contact information for the source in Hungary.

Advertisement for 'ELKÁN és GERŐ' (Elkan and Gerő) hats and fur coats. It features an image of a hat and text stating 'Budapest, IV., Petőfi-utca 5.' and 'Az ország legnagyobb szücsáru és sapkagyára.' (The largest hat and fur coat manufacturer in the country).

KOVÁCS VICTOR

harisnya és trico-áru nagykereskedés

V., Bécsi-utca 10. megnyílt.

Főzlet:

VII., Király-utca 15.

Fióközletek:

V., Bécsi-utca 10.

VI., Andrassy-út 18.

VI., Teréz-körút 2.

VII., Rákóczi-út 34.

A Dr. BÉRO-féle
Havasí Gyopár Crém

Nagy tégely --- 1 korona
Mosdóvíz --- 1 korona
Szappan --- 70 fillér
Puder --- 1 korona

Főraktár: Wolf gyógytár
Károly-utca, Budapest
Kapható: Török gyógytár
Király-u. és Operagyógy-
tár Andrássy-út.

SZAMOSY ELZA

a magyar királyi «Opera»
primadonnája így ír:

Kedves Doktor Ur!
A «Havasí Gyopár Crém»-jét már régen
használok!

E kitűnő tolette krém
a legelsőrendű és jóval
drágább külföldi szerek-
nél sokkal jobb és hatá-
sosabb!

SZAMOSY ELZA
a m. kir. opera
művésznője.

Intert Gyógyászati
Havasí Gyopár Crém
re használom és
határozottan elmondhatom,
hogy a bőröm
minden részén
szép és egészséges
marad.

Tudell doktor ur,
hítkor abban a reud-
aviti szercuobem
résenültem, hogy at-
sugol teloged elost
éukbelhettem, a fel-
reget asavny kerdé-
sem, hogy mivel én
esttem el hives má-
gyar seplómet, csak
annnyal feleltél.
Havasí gyopár krém
teloged - Szabolcs-
lak. Emondta a ké-
gyesen. E ugyan
at mondom én
sünek
Fediák Péter
Károly-utca 10. sz.

PAPEK JÓZSEF
BŐRÖNDŐS ÉS FINOM BŐRÁRU KÉSZÍTŐ

BUDAPEST
VIII. Rákóczi út 15.
Kizárólag jobb minőségű áruk.

Arjegyék ingyen és bérmentve.
Rendeléseknél sziveskedjék lapunkra hivatkozni.

Specialista

Cs. és kir. szab.
sérvykötőket, pneumikus
haskötőket, műkezeket, mű-
gummi gőrcséhárnyákat, m-
műlábakat, fűzőket,
testegyenestítő, járó és tám-
gépeket, egyenestartókat, valamint
betegápolás-hoz tartozó ösz-
szes ezikeket ké-
szít a technika legmodernebb elvei sze-
rint a legújabb gyári árak mellett

KELETI J.
cs. és kir. szab. sérvykötők
és testegyenestítő gépek gyára
Bpest, IV., Koronaherceg-ú. 17.
Legjobb képes arjegy. ingy. és bérmentve.
Alap. 1878. Telefon 13-76.

MIKSZÁTH KÁLMÁN MŰVEI.

A Noszty fiu esete Tóth Marival.
Három kötet.
Ára füzve 12 korona. — Diskótésben 18 korona.

Mikszáth Kálmán művei a Magyar Könyvtárban:

- Két elbeszélés. (Homályos ügy.) Füzve K 3-30
A tábornagy halála. K 2-40
- A jó palócok. Füzve K 1-60
Kötve, a szerző dombornyomású arcképpel K 1-20
- Szent Péter esernyője. Füzve K 1-50
Kötve K 2-80
- Tót atyafiak. Füzve K 1-60
Kötve K 1-20
- Prakovszky, a siket kovács. Füzve K 1-60
Kötve K 1-20
- Az új Zrinyiász. Füzve K 1-20
Kötve K 2-40
- Kisérlet Lublón. Füzve K 1-60
Kötve K 1-50
- Beszterce ostroma. Füzve K 1-20
Kötve K 2-40
- Gavallérok. K 1-60
- Ne okoskodj Pista. K 1-60
A kettő egybe kötve. K 2-
- Egy választás Magyarországon. Füzve K 1-90
- A demokraták. Füzve K 1-60
A kettő egybe kötve. K 2-40
- A németke és egyéb elbeszélések. Füzve K 1-60
Kötve K 1-50

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Élet és jellemrajz. * Irta VÁRDAI BÉLA.
A nagyevű író első és egyedüli kimerítő életrajza, pályájának eleven, érdekes képe, műveinek élvezetes fejtegetése.
Ára díszes kartonkötésben 2 korona 50 fillér.
Kaphatók:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál
Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Pinivius

Használata egyszerű, hatása biztos, teljesen szagtalan, veszély kizárva, nyomot maga után nem hagy, úszásban tartás költséggel nem jár, nemcsak a poloskát, hanem a potót is kiirtja.

Schwitzer Lipót és Testvére
vas, fém, száraz és gépkereskedők Telefon 104-89.
BUDAPEST,
V., Nádor-utca 70., a Lipót-körút közelében.
Kapható minden szakbavágó üzletben.

Most jelent meg!

A MAGYAR BÜNTETŐTÖRVÉNYEK ÉS SZABÁLYOK

MAGYARÁZATOKKAL ÉS JEGYZETEKKEL.

Szerkesztették: Vaszy György székesfehérvári közéleti író, IV. ker. városi bírósági kirendelt jegyző; Szij Géza m. kir. esendőrszázados.
Féltitvizek: K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bíró; Körner Károly m. kir. esendőrszázados, a honv. min. 16. oszt. vezetője.
Honvédelmi miniszter úr Ó Nagyméltóságának 5231/eln. 1909. szám. és Belügyminiszter úr Ó Nagyméltóságának 46,498/V. b. 1909. szám alatt kelt iratváltása alapján.

A 720 oldalú sűrűn nyomtatott könyv tartalmazza a nyomozást, a büntető és kihágási büntető törvényeket, valamint a kihágásokról rendelkező egyéb törvényeket, a rendőri büntető eljárást, a kihágásokat megállapító egyéb miniszteri rendeleteket. Mindezeknél közölve vannak a legújabb változások, a vonatkozó bírói és közigazgatási hatósági döntvények és határozatok, még pedig mind a kellő helyen, az illető törvényszakszakosknál vagy rendeleteknél. A terjedelmes tartalomjegyzék és betűsoros tárgymutató pedig megkönnyíti a keresést. Hasznos szolgálatokra hivatott a közigazgatási hatóságoknak, közéleti előjárásoknak, bíróságoknak, ügyvédeknek és magánosoknak is, mert ebben a könyvben össze vannak gyűjtve mindazok a törvények, rendeletek és határozatok, a melyek harmincz év alatt hoztak, a melyek a büntető törvénykezés terén előfordulhatnak és a melyek miatt máskülönbön egész könyvtárakat kellene felkutatni.

Ára 8 korona.
Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrassy út 21. sz. és minden könyvárusnál.

+ Soványság. +
Szép, telt testidomokat, gyönyörű keblet nyerhet a törvényileg védett, «BUSTERIA» eróporunk által, arany éremmel kitüntetve: Párisban 1900, Hamburgban 1901, Berlinben 1903. Híras 6-8 hét alatt egész 30 fontig. Szigorúan szolid, nem ártalmas. Számos köszönetnyilvánítás. Doboz használati utasítással 275 K. A pénz postautalványon beküldése, vagy utánvét mellett, beledrta portó is. Hygienische Institut Dr. Franz Steiner & Co., Berlin 57., Königgrützerstr. 66. Lerakati Magyarországra: Török J. Gyógyszertára Budapest, VI., Király-utca 12. szám.

*** UJ-VUKOVÁRI ***
areztisztító kenőcs
uj-vukovári
bőrszépítő szappan

szeplő, himlőhely, sémör, májfoltok, fakadékok, forrosági pörnsések, orrvörös égek és minden egyéb arcvirágások ellen, valamint az mely az arckenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézetet kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 1 K 60 f., kisebb 1 K. Utánzásoktól óvakodjunk! Csak Krajcosovic által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajcosovic a készítő arcképe látható.
Főraktár: Budapest, Király-u. 12 és Andrássy-út 26, TÖRÖK JÓZSEF gyógytára.

BUTOR
izlése és szolid kivitelben teljes lakberendezések készpénzvagy részletre kapható

Sárkány J.
butoriparosnál, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. sz. műhely és raktár.

LOHR MÁRIA
Csepke-, vegyszertári tisztító és festéséti intézete. Gyár: VIII., Baross-utca 85.
Fióküzletek: IV., Ekkó-út 6. VI., Andrassy-út 16. VIII., József-körút 2. IX., Calvin-ér 9. V., Harmint-csüd-utca 3. VI., Teréz-körút 39.

Párisi világlkiállítás 1900: Grand Prix.
Kwizda Restitution - Fluidja.
Mosóvíz lovak számára, egy üveg ára K 2-80. — Udvári és verseny-istállóknál több mint 40 éve használatban; nagy fadaralmak után újra erősít, az inak merevségét megszünteti és a lovat trainingben kiváló képességűvé teszi.

Kwizda Restitution-Fluidja
szőjegy, ezimke és csomagolás véde. Csak az itt látható védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. — Képes arjegyzekek ingyen és bérmentve.
Fő-raktár: Török József gyógytára Budapest, Király-utca 12, Andrássy-út 25.

Megjelent a legújabb „BAYARD”
önműködő ismétlő zsebpisztoly. Cal. 7'65
(Browning töltényre).

Azonkívül dús raktár nyári sporteszközökben a leg-híresebb angol gyárosoktól.

Kimerítő sport- és fegyverárjegyzéket e lapra hivatkozva küldök ingyen és bérmentve

HUZELLA M. Budapest, IV., Váci-utca 28.

SOHA VISSZA NEM TÉRŐ ALKALOM!
Minden hölgy megvásárolja! **K 3.50**
Selyembatizt gazdag himzéssel, egy teljes bluzhoz csak

Mesésen szép:
A legszebb színekben mint: fehér, világoskék, rózsaszín, coru, divattilán és fekete-fehérben kapható. Egy millió ly selyembatizt bluznak készítése következtében abban a helyreben vagyunk, hogy ezen teljes batizt bluzokat gazdag himzéssel 3 kor. 50 fillérért árúshatjuk, 6 kor. helyett, amibe rendes körülmények között kerülnek. 3 darab vásárlásánál csak 9 kor. 80 fillér, melyhez ingyen egy csipkejapot is mellékelünk. Egyedüli árúshatás utánvét mellett:

HEINRICH KERTÉSZ, WIEN I. WOLLZEILE 34 - XVII.

Rozsnyay Pepsin bora.
Kellemes íst, kiváló jó hatáson szer étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség ellen.

Értékes közben véve, megóv a gyomorteljesítéstől. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill.

Kapható: minden gyógyszerárban valamint

ROZSNYAY MÁTYÁS
gyógytárában
ARAD, Szabadság-tér.

Piros arc, Piros orr, Piros kéz

sohasem volt divatban és minden nő és férfi igyekszik ezektől a csunya bőrbántalmaktól a szeplő és pattanással együtt megszabadulni a legrovidebb idő alatt. :: ::

8 nap teljesen elegendő, hogy vörös arca, vörös orra, vörös keze hófehér, tiszta és finom legyen. Csakis a híres bőrápoló szerekhez:

Diana krém-, Diana szappan-
hoz kell fordulni, akkor nem lesz többé piros orra, piros keze, piros arczbőre. Több mint egy millió köszönő levél igazolja a fenti körülményt.

DIANA-PUDER

pedig arról nevezetes, hogy az arczon egyenletesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékes-színű arczbőrnek, amely szín olyan nók arczán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

Egy üvegtégely Diana-krém (nappali és éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
Egy üvegtégely Diana-krém (csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.

Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 fill.
Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsá, vagy sárga színben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógytárakban, drogériákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész Budapest, Károly-körút 5.
(A legkisebb megrendelés is fordulópostával utánvétellel eszközöltetik.)

MARGIT GYÓGY-FORRÁS
Beregmégye.

gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatást még akkor is, ha vérzések esete forog fenn. . . .

Megrendelhető: **ÉDESKUTY L.**-nél Budapesten és a forrás kezelőszéknél Munkácsón.

A **MARGIT-CREME** a főrangú hölgyek kedvence. Szépsítő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerezés és összehúzásban rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a **MARGIT-CREME** utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményt vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A **MARGIT-CREME** ártalmatlan, zsírtalan, vegyíztá készítmény, amely a külföldön általános feltűnést keltette.

Ára 1 K. Margit-szappan 70 fill. Margit-póder 1'20.

Gyártja Földes Kelemen laboratoriuma Aradon. Kapható minden gyógyszerár, illatszer- és drogus-üzletben.

RATIONALIS HOMOKÉRTÉKESÍTÉS
hez szállítunk munkaképes :: gépeket és formákat, :: téglá-, úrblokk-, tetőcserep-, csatorna- és alagcsövek gyártására. ::

Saját modern szerkezetek külön. géppgy.

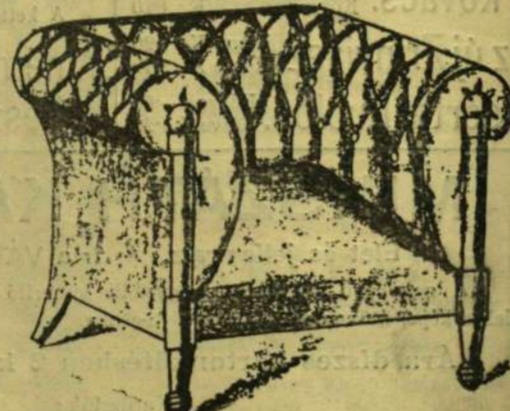
Dr. GASPARY & Co.
Markranstádt (Németország).
— 228. számú brosurá ingyen.

Több mint egy millió

háztartásban hiányzik még a **HAMUROSTA**. Pedig dícséri, a ki csak egyszer is megkísérletta. Ott, hol helyben nem kapható, levelezéssel minden kockázata nélkül beszerezhető! Irjon kérem azonnal egy levelező-lapot **Kommer B. címére Budapest, póstafiók I. sz.** Csak a portó fizeti, az árát azonban csak akkor, ha előnyérő tényleg meggyőződött. — Szénvasalóknál nélkülözhetetlen! Ezen rendkívüli ajánlat egyedül érzője, ez csak bevezetése ott, hol helyben meg nem tekinthető. Nagy-bani eladás: **Geitner és Rausch Budapest, Andrássy-ut 8. és Arak és Fehér Budapest, József-körút 33.** Kapható a legtöbb háztartási üzletben. — Ára **K 2-80.**

BŐRSZÉKIPAR

Kendi Antal Budapest, IV., Károly-u. 2.

ANGOL ÉŐB-TÓT készítése, festése és renoválása saját műhelyemben. **Ebédőszékek, íróda-fotelok** ülőbutor állványok kárpitozása, valódi bőrrel. Székátalakítások!

VASÁRNAPI UJSÁG

36. SZ. 1910. (57. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HÖITSY PÁL.

BUDAPEST, SZEPTEMBER 4.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5.	Egyes szám ára 40 fillér.	Előfizetési feltételek: Egész évre — 16 korona, Félévre — 8 korona, Negyedévre — 4 korona.	A „Világkrónika”-val negyedévenként 80 fillérrel több.	Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldi is eszolandó.
--	---------------------------	--	--	---

A LONDONI JAPÁN KIÁLLÍTÁS.

ELSŐ IZBEN esik meg, hogy Japán, mint olyan, általános kiállítás keretében bemutatkozik a Nyugatnak. Londont választotta e célra sok oknál fogva. Mindenek előtt London a világkereskedelem központja; sehol másutt kiállítások számára teljesen berendezett akkora területet nem találtak volna, legkönynyebben s legolcsóbban volt hozzáférhető részükre s végül a választásnál talán a politika is közrejátszott.

Az angol főváros délnyugati periferiáján,

nemrég még szemétdomb a kiállítási területet teremtette, a semmiből Királyfi Imre idegenbe kiszakadt honfiársunk; a két év előtti francia-angol kiállítás elhelyezésére szolgált, terjedelmére nézve óriási, első pillanatra megkapó tömegét a kertekbe ékelt különféle formájú és nagyságú épületeknek, melyeket az angolok „White City”-nek neveztek el, levéne az épületek egytől-egyig hófehérek. Van ott minden elképzelhető: csarnok, palota, pavillon, vízesés, csónakázásra alkalmas csatorna, vendéglő, klub, teaház, zene a mennyi kell, villamos vasut és egy serege a szórakoz-

ató intézményeknek, hullámvasut, tobogan spirális vasut, flip-flap, azaz állószereken mozgó két óriási vaság, végén kaliczkával, mely az embert 150 méter magasságba emeli fel stb. A modern technika minden vívmányának felhasználásával, a lehető legtökéletesebb kivitelben. Éjjel, mikor az ivlámpák szái az izzókörték tizezei kigyulnak, tüzes vonalakat rajzolva az épületek minden egyes részletén fel egész a kupolák csucsáig, mikor a közepén lévő indus udvar számtalan fülkével, oszlopdeszakájával s apró vízeivel mintegy átvilágított üvegből valónak látszik, az amúgy is zöld

SOKAN KINLÓDNAK

meleg és nedves időben a viszketési bőrbajban, sömörben és fagyási fájdalomból eredő mindennemű kisebesedésekben szenvedők. Ilyenkor kiujulnak a régi bőrbántalmak, eccemák, az idült sebek. Akik elejét akarják venni az ilyen kellemetlen és fájdalmas betegségeknek, akik bőrhámítás, bőrrpedezés és bármilyen régi bőrbajból származó kellemetlenségektől teljesen meg akarnak szabadulni, azok saját érdekükben rendeljenek egy eredeti doboz

Erényi „ICHTHIOL-SALICYL”-t

Használható: az arczon, hajközötti bőrbaj és kiütéseknél, ótvár, végbél és lábközött gyakran előforduló feldörzsolések, kisebesedések és viszketési bántalmaknál, melegség által képződött kipállott égető fájdalomknál.

- Orvosi nyilatkozatok szerint:** a legjobb desinficiáló, hűsítő, erősen szárító szer.
- Orvosi nyilatkozatok szerint:** kizárólagos (specifikum) ellenszer és azonnali fájdalomcsillapító hámorrhoidás bántalmaknál; aranyér ellen legbiztosabb szer.
- Orvosi nyilatkozatok szerint:** a végbél-daganatot lohasztja, visszafeljődését gyorsítja, tűzességét elveszi, fájalmát megszünteti.
- Orvosi nyilatkozatok szerint:** az összes bőrbajok kezelhetők feltűnő eredménnyel, anélkül, hogy bármennemű utókellemetlenség előadná magukat.
- Orvosi nyilatkozatok szerint:** összes sebeknél, kitégeknél, ótvárnál, nedves és száraz sömörnél, viszketegségi bőrbajoknál, ahol az összes szárító, gyógyító és desinficiáló szerekekkel (zink, karbol, jodoform, dermatol, xeroform, sublimat, praeclpítat, Salicyl, Ichthiol, stb.) nem lehetett eredményeket felmutatni, ott a valódi „ERÉNYI-ICHTHIOL-SALICYL” összeállítású kitégnek és értékesnek minősített.

A közönség részéről az elismerés oly frappáns és általános, hogy nem létezik oly nap, a mikor ilyen köszönőlevelek tömegesen ne érkeznének. Mutatóul közlünk néhányat; az aláírást titoktartás megőrzése végett kénytelenek vagyunk mellőzni.

Köszönő levelek.

Egy külföldi tanár levele: Budapesti sógorom révén az Erényi Ichthyol-Salicyl híre ide is eljutott és nagyon örülök, hogy készítménye a hirdett betegségek ellen mindenkinél szépen bevált. Magam is mindig valami régi bőrbajban szenvedtem és most nyoma sincs betegségeimnek. Nagyon szép dolog, hogy egy magyar gyógyszerész magyar készítményével ilyen szép sikereket arat. Igaz tiszteltel vagyok **Dr. N. D.**

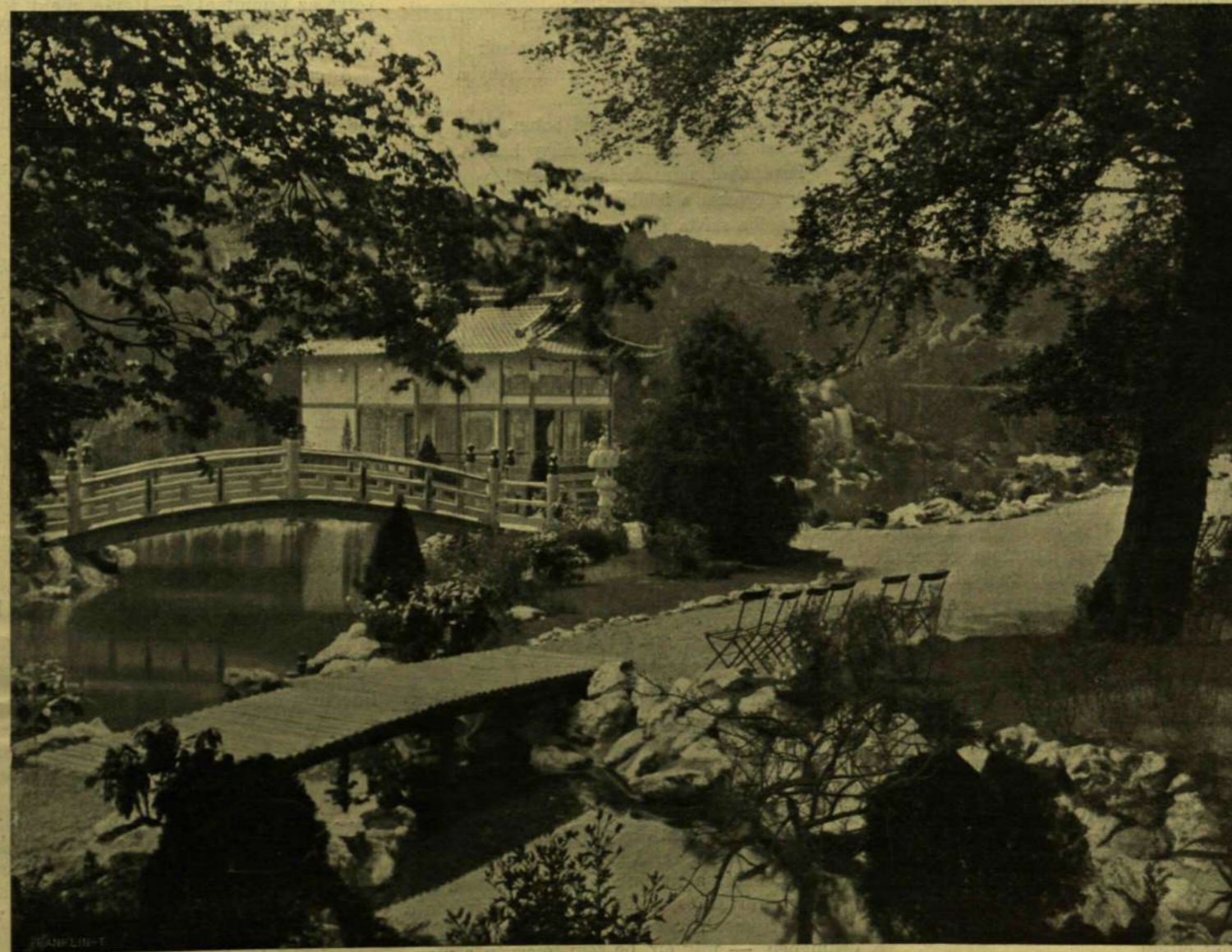
Egy jegyző igt irt: Tekintetes gyógyszerész úr! Igen örülök, hogy az újságban megtaláltam hirdetését. Mióta az Erényi Ichthyol-Salicyl kenegetem fájdalmas láb-sebemre, azóta a folyás megszűnt és a seb heged. Kérek még egy dobozzal, hogy teljesen megszabaduljak bajomtól. Szívvelyes tívözlettel **H. K.**

Tisztelt gyógyszerész úr! Miután ugy halottam, hogy a vóm hozatott öntől egy valódi gyógyszer, mely meggyógyította a 16 esztendő pikkelyes sömörjét, ne sajnáljon nekem is küldeni egyet belőle. Az árát a postán ki fogom szívesen fizetni, csak gyorsan tessék szállítani. Igaz ezolgája **B. Z.** uradalmi eszsz.

Egyedüli készítő:

ERÉNYI BÉLA Diana-gyógyszertára **Károly-körút 5.**
BUDAPEST,

Eredeti nagy doboz ára 3 korona. (Postai rendelések utánvét mellett aznap eszközölletnek.)

A LONDONI JAPÁN KIÁLLÍTÁSBÓL. — JAPÁN KERTRÉSZLET.